

DZIŚ W NUMERZE:

Wodniacy w Bukowcu str. 3

Inny »homo sovieticus« str. 4

Jemioła str. 5

Co nowego pod Jaworowym? str. 8

WTOREK
19 LIPCA 2005
NR 84
ROCZNIK LX
CENA 6 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

W sobotę przedpołudnie na Rynku Mariackim w Jabłonkowie.

POŚWIĘCONO SZTANDAR MIASTA

Święto Jabłonkowa i szerokiej okolicy

JABŁONKÓW (man) - Kilka tysięcy osób wzięło udział w odbywających się w miniony

weekend Dniach Miasta Jabłonkowa. W ramach imprezy poświęcono również sztandar miasta.

Trzydniowe uroczystości otworzyło piątkowe przedstawienie w Lasku Miejskim, w trakcie którego Indianie z plemienia Azteków zaprezentowali pojawienie się ognia. W tym samym dniu świętowanie rozpoczęła jednostka ochotniczej straży pożarnej, obchodząca w tym roku jubileusz 125-lecia swego istnienia. W piątek miał miejsce wernisaz wystawy poświęconej historii jabłonkowskiej jednostki, w sobotę jabłonkowscy strażacy (w asyście jednostki z partnerskiego Gogolina) w ramach pokazu techniki strażackiej zademonstrowali wysoki poziom swoich umiejętności.

W niedzielę przed południem na Rynku Mariackim rozpoczął się tra-

dycyjny Jarmark Jabłonkowski. Przy dźwiękach orkiestry dętej „Jablunkovanka”, góralskiej kapeli „Nowina” i zespołu folklorystycznego „Jackowie” uczestnicy posmakowali specjalów kulinarnych i obejrzeni pokaz szermierki, sztuczki kuglarzy i turniej rycerski. Zainteresowani zajrzeli również do mieszkania kata i do mennicy.

W przerwie pomiędzy nabożeństwami w kościele, kiedy rynek wypełniał tłum do ostatniego miejsca, o. Filip Kahlert OFM w towarzystwie burmistrza Petra Sagitariusa i ks. seniora Jana Waclawka poświęcił sztandar miasta.

Ciąg dalszy na str. 3

KONGRES POLAKÓW INFORMUJE

Szansa dla młodych

Piątka młodych Zaolziaków (w wieku 18-25 lat) z opiekunem może w dniach 14-26 sierpnia br. wziąć udział w wymianie międzynarodowej pt. „Larp”, która w ramach programu „Młodzież” organizują Towarzystwo Przyjaciół Suraza i Okolic oraz Kongres Polaków. „Larp” - czyli „Life Action Role Play” - to gra fabularna „na żywo”. To terenowa przygoda, odbywająca się na bazie pewnego otwartego scenariusza, podlegającego zmianom wynikającym z dynamiki rozrywki.

Organizatorzy zapewniają zwrot 70 proc kosztów podróży i pełne pokrycie kosztów pobytu (wyżywienie, nocleg). Z powodów czasowych zainteresowani powinni się zgłaszać najpóźniej do piątku 22 lipca. Bliższe informacje w Kancelarii Kongresu Polaków, nr tel. 558 711 453.

(kor)

Nie lekceważ sinic!

REGION (wak) - Podczas kontroli kąpielisk pod gołym niebem w województwie morawsko-śląskim przeprowadzonej przed tygodniem epidemiolodzy nie zaobserwowali nieprawidłowości. Jednakże - ich zdaniem - w tych dniach może być już całkiem inaczej, gdyż przy wysokich temperaturach i przy dużym nasłonecznieniu w wodzie mnożą się bakterie oraz dochodzi do wzmożonej vegetacji sinic. Te pojawiły się już w mniejszych ilościach w ub. tygodniu w wodach powiatu frydecko-misteckiego, konkretnie na kąpieliskach - Baszka, Bruszperk 1, Oleszna-Palkowice oraz Oleszna-Mistek.

Jak dowiedzieliśmy się w Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemio-

logicznej w Ostrawie, nie należy ryzykować i pod żadnym pozorem nie wchodzić do wody, jeśli obowiązują zakazy kąpiei. Informację o zakazie, po sygnale epidemiologów, zobowiązany jest umieścić w widocznym miejscu każdy gospodarz akwenu czy plaży.

Obecne w wodzie bakterie salmonelli, a także coli po dostaniu się do układu pokarmowego grożą zatruciem organizmu. Natomiast konsekwencją kąpiei w wodzie, w której kwitną glony, zwłaszcza sinice, są podrażnienia i reakcje alergiczne skóry, a także zatrucie pokarmowe i choroby układu oddechowego. W takiej wodzie nie należy nawet brodzić.

Święto amatorów piwa

REGION (man) - Przeszło dwa tysiące osób wzięło udział w „Bierfestu” - święcie piwa, które odbyło się w ubiegły weekend w Nydku. Szóstą edycję imprezy uświetniła koncerty orkiestry dętej „Bystrzycka”, gorolgrassowego zespołu „Bier” i grupy muzycznej „Team Festival”.

W programie wystąpili również

Wyzwolił energo-oszczędna strategia

TRUKSELA (mro) - Wzrastające ceny ropy naftowej i prognozy sygnalizujące, iż w 2030 roku aż 70 proc. wykorzystywanej energii elektrycznej w Europie będzie pochodzić z importu, spowodowały, że Komisja Europejska przyjęła materiał dyskusyjny „Zieloną Księgę”, o efektywności energetycznej w UE. Dyskusja zostanie zamknięta w 2006 roku, kiedy to Komisja przedstawi plan modernizacji energo-oszczędnej Europy.

Ciąg dalszy na str. 3

Pogoda

WTOREK - Pochmurno z przelotnymi opadami deszczu lub burzami. Temperatura w dzień 21-25 st., nocą 15-18 st. C. Wiatr płn.-zach. 4-8 m, w poranku do 15 m na sek.

ŚRODA - Zachmurzenie umiarkowane z przejaśnieniami, wyjątkowo możliwe przelotne opady deszczu. Temperatura w dzień 19-23 st., nocą 11-14 st. C.

Burza powalała drzewa

REGION (kor) - Burza z ulewnym deszczem i silnym wiatrem, która przeszła w sobotę po południu także nad Zaolziem, nie wyrządziła większych szkód. Spokojnie było zwłaszcza na jabłonkowskim Podbeskidziu. Za to strażacy w Karwińsku musieli trzy razy wyjeżdżać.

Jak poinformowano nas w dyspozytorni karwińskiego oddziału komendy wojewódzkiej Straży Pożarnej, strażacy dwukrotnie interweniowali na terenie Cz. Cieszyna. W pierwszym wypadku na ul. Trzanowskiego, gdzie wiatr zerwał druty linii energetycznej, w drugim zaś trzeba było usunąć z jednej z dróg w Stanisławicach powalone drzewo. Powalone drzewo, które w dodatku zerwał przewody elektryczne, było też powodem wyjazdu woza strażackiego do Olbrachcic.

Orthopilotem w kolano

ORŁOWA (s) - Oddział ortopedyczny szpitala w Orłowej w ub. tygodniu po raz pierwszy zastosował podczas operacji kolana tzw. Orthopilota. Jest to nowoczesny system nawigacyjny, o wartości 2 mln koron, który umożliwia chirurgom bardzo precyzyjne wstawienie w stawie kolanowym endoprotezy. W ten sposób orłowska ortopedia znalazła się w nielicznym gronie polskich placówek, które dysponują tym nowoczesnym sprzętem. Ordynator oddziału, Tomáš Knybel wysoko ocenia walory orthopilota. Jego zdaniem, poza tym, że minimalizuje on ryzyko błędów lekarzy, daje też większy komfort osobie operowanej.

Odtąd wszyscy pacjenci zespołu dr. Knybla będą operowani z zastosowaniem orthopilota. W skali roku będzie ich około 250.

BYWA, ŻE JEDEN NIEOSTROŻNY KROK KOŃCZY SIĘ TRAGICZNIE

BESKIDY (wak) - Lekkoomyślność, ryzykanctwo, brak odpowiedniego ubrania, nieznanostwo terenu, lekceważenie pogody i ostrzeżeń - to zdaniem Radima Pavlicy, szefa Beskidzkiego Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, przyczyny wypadków i kłopotów, na jakie turyści narażeni są w górach. I to nie tylko zimą, jakby się mogło wydawać, ale także latem.

W dramatyczne sytuacje wpędzają się turyści, którzy przeceniają swoje możliwości. Większość z nich to ludzie niedoświadczeni, nie mający pojęcia o trudnościach, jakie mogą napotkać. - Byłoby znacznie bezpieczniej, gdyby wychodzący w góry odpowiednio się do tego przygotowali - mówi Pavlica. - Trzeba mieć ze sobą sweter, ciepłą kurtkę, coś do zjedzenia, termos z napojem, zapalki, latarkę, mapę i telefon komórkowy,

na wypadek konieczności wezwania pomocy. Jeśli nastąpi załamanie pogody, jak często zdarzało się w czerwcu i lipcu, wycieczka może się przedłużyć.

Zachowaj zdrowy rozsądek!

Częstym błędem jest lekceważenie prognoz. Dla własnego bezpieczeństwa należy się z nimi zapoznawać.

Pogoda zmieniać się może z godziny na godzinę. A trzeba wiedzieć, że w górach opady są gwałtowne, często towarzyszą im także burze. Należy wiedzieć jak się wtedy zachować. - Trzeba jak najszybciej opuścić górskie granie, oddalić się od drzew i metalowych masztów. Znaleźć bezpieczne miejsce, które uchroni nas przed upadkiem i udarciem pioruna - twierdzi Pavlica.

Zwichnięcia i stłuczenia, złamane nadgarstki, kości podudzia, naciągnięte ścięgna i nadwężone mięśnie - to najczęstsze rodzaje obrażeń, których - w okresie od maja do połowy lipca - doznali turyści odwiedzający Beskidy. Urazom najczęściej ulegają miłośnicy sportów ekstremalnych. Głównie lotniarze i rowerzyści górscy. Przy dużej prędkości, na wybiście trasie o wystających kamieniach, drzewach i korzeniach, o wypadek nie trudno. Upadek na takim podłożu może być bardzo groźny w skutkach. Na ryzyko kontuzji wystawieni są również zwykli turyści, jeśli staną na drodze rozpędzonego rowerzysty.

Ratownicy górscy nie mają prawa karać szaleńców na jednośladach. Mogą ich jedynie upomnieć i... udzielić pomocy ofiarom wypadku.

Ciąg dalszy na str. 8

TYDZIEŃ

11 - 17 VII 2005

■ Z powodu anonimowej groźby o wybuchu bomby musiano ewakuować metro w Warszawie. Po kilku godzinach poszukiwań ładunku policja stwierdziła, że chodziło o fałszywy alarm. Okazało się, że sprawcą alarmu był były policjant.

■ Wskutek eksplozji i pożaru w centrum handlowym w mieście Uchta (Republika Komi na północy Rosji) zginęły 24 osoby. Przyczyną pożaru było celowe zaproszenie ognia.

■ Ponad 2000 ludzi zablokowało na pół godziny rynek jabłonkowski oraz okoliczne ulice. Protestowano przeciwko oddalaniu budowy obwodnicy. Obecnie przez centrum miasta przejeżdża dziennie ponad 20 tys. pojazdów.

■ Zamachowiec-samobójca zdetonował ładunek wybuchowy w centrum handlowym w izraelskim mieście Netanja. Wybuch zabił 5 osób, a ponad 30 zranił.

■ NASA oddaliła w ostatniej chwili start wahadłowca Discovery. Powodem była awaria czujnika jednego ze zbiorników paliwowych.

■ 34 dzieci i jeden żołnierz USA zginęli na skutek wybuchu bomby w Bagdadzie. Żołnierze rozdawali właśnie dzieciom słodycze, gdy wypełniony materiałami wybuchowymi pojazd podjechał do nich i eksplodował.

■ Pomiedzy prezydentem RC Vaclavem Klausem oraz premierem Jiřim Paroubkiem rozgorzał ostry spór. Przyczyną była propozycja premiera dotycząca odszkodowania niemieckich antyfaszystów, którzy dochowali wierności Czechosłowacji i walczyli przeciwko nazizmowi. Klaus określił propozycję Paroubka jako populistyczny gest.

■ Podczas zderzenia trzech pociągów osobowych w południowym Pakistanie zginęło co najmniej 250 osób, a ponad 700 zostało rannych.

■ Policja brytyjska potwierdziła, że zamachów bombowych w Londynie dokonali czterej zamachowcy-samobójcy. Byli to Brytyjczycy pochodzenia pakistańskiego i jamajskiego.

■ W czasie prywatnych rozmów z premierem Jiřim Paroubkiem eks-premier RC i były przewodniczący ČSSD Miloř Zeman potwierdził zamiar wspierania socjaldemokracji w kampanii przed przyszłymi wyborami parlamentarnymi.

■ Co najmniej sto osób zginęło w potężnej eksplozji w okolicy szycieckiego meczetu i targowiska w miejscowości Musaiib w Iraku. Terrorysta-kamikadze wysadził się przy wjeżdżającej na stację benzynową cysternie z paliwem, która spotęgowala siłę eksplozji.

■ Minister obrony Słowacji Juraj Liřka oznajmił, że od 1 stycznia 2006 roku będzie słowacka armia w pełni zawodowa.

■ 25-letni mężczyzna dokonał aktu samospalenia koło szpitala w Pisku. Stan samobójcy jest krytyczny.

■ Brytyjska policja potwierdziła, że 23-letnia Polka zginęła w zamachu terrorystycznym 7 lipca w Londynie. Monika Suchocka odbywała staż jako księgowka.

■ Amerykańska aktorka Sandra Bullock (41) poślubiła 35-letniego mechanika samochodowego. To pierwsze małżeństwo aktorki. Jej wybrankę stanął przed ołtarzem już trzy razy i ma dwójkę dzieci.

■ W wyniku eksplozji w minibusie w tureckim kurorcie Kusadasi zginęło pięć osób, w tym obywatelka Irlandii i Brytyjka. (M. B.)

Dom Polski Żwirki i Wigury w Cierlicku Kościelecu po raz pierwszy gościł wczoraj w swych murach członków i sympatyków Klubu '99. Prezes Koła Miejscowego PZKO, Józef Przywara, opowiedział historię budowy Domu Polskiego i przypomniał kościelecką tragedię polskich lotników. Podczas zebrania klubowicze omówili sprawy związane z organizacją Rajdu o Kyrpce Macieja, który odbędzie się w ramach Goralskiego Święta. Wyznaczono też termin następnego meczu piłkarskiego old-boyów, który zorganizuje Klub '99. Odbędzie się on na szkolnym boisku w Trzyńcu w piątek 2 września br. Po części oficjalnej członkowie i sympatycy Klubu '99 uczcili pamięć Żwirki i Wigury na miejscu katastrofy. (sam)

Rozmowy nad Olzą

CZ. CIESZYN/CIESZYŃ (mro) - Ministrowie Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej oraz Rzeczypospolitej Polskiej, Ciril Svoboda oraz Adam Daniel Rotfeld, przeprowadzą rozmowy w piątek w Cieszynie i Cz. Cieszynie. Będzie to doroczne spotkanie ministrów spraw zagranicznych sąsiednich krajów, w którym m.in. będzie omawiana współpraca transgraniczna.

Po rozmowach dwustronnych w Cieszynie z udziałem ojców miasta i przedstawicieli regionu o godz. 14.30 obydwaj mężowie stanu zawitają do Cz. Cieszyna, gdzie w „Białej Galerii”

Dla ofiar przemocy

CZ. CIESZYŃ (man) - Działające przy Diakonii Śląskiej punkty konsultacyjne „Elpis” z okazji międzynarodowego dnia pomocy ofiarom gwałtu i przemocy zorganizowały kwestę. Przebiegła ona w czterech miastach - Ostrawie, Hawierzowie, Karwinie i Trzyńcu. Dochód, który wyniósł 76 568 tys. Kc, został przeznaczony na poprawę jakości usług oraz na dokształcanie pracowników punktów konsultacyjnych. W Trzyńcu wybrano 28 812, w Ostrawie 27 976 50, Hawierzowie 13 790, Karwinie 5989 Kc.

Ciekawostki

Szaman pomoże...

Zarząd Miejski w Mendozie wezwał kilku najstarszych w okolicy szamanów, aby oczyścili miasto ze „złych wibracji” i „negatywnej energii”, które sprawiają, że roboty drogowe ciągną się tam latami, albo w ogóle nie mogą ruszyć z miejsca. Szamani przybyli z Catemaco, uchodzącego za „stolicę” meksykańskich czarowników, i rozpoczęli obrzędy „oczyszczania” Mendozy od wypędzania złych duchów z biur Zarządu Miejskiego i z jego urzędników. „Naczelnym czarownikiem”, który przedstawił się jako Edgar Gutierrez, powiedział przedstawicielom mediów, że wykrył „bardzo silne wibracje zawiści wśród miejscowych notabli, które sprawiły, że roboty przy poprawianiu infrastruktury drogowej miasta utknęły w miejscu”. Gutierrez zapewnił po zakończeniu obrzędów odczyniania złych wibracji i negatywnej energii w mieście, że wkrótce po „duchowym oczyszczeniu” Mendozy wszystko się unormuje i burmistrz z ramienia Par-

teatru Cieszyńskiego dojdzie do spotkania z przedstawicielami władz województwa morawsko-śląskiego, m.in. z hetmanem Evženem Tošenovským oraz wicehetmanem Pavlem Lukřa, władzami miasta Czeskiego Cieszyna i regionu. W gościnnych progach mile widziani będą także Zaolziacy.

- W czasie oficjalnej części spotkania Adam Daniel Rotfeld odznaczy E. Tošenovskiego Krzyżem Oficerskim Orderu zasługi RP przyznany mu przez prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego. Odznaczenia zostaną przyznane także kolejnym czterem osobom zamieszkałym po czeskiej stronie granicy, w tym jednemu Zaolziakowi - powiedział „Głowski Ludu” pełniący obowiązki konsula generalnego RP w Ostrawie Piotr Czarkowski.

Konsumenci wybierają handlowców roku

OSTRAWA (mro) - Pod patronatem Ministra Przemysłu i Handlu RC, Izby Gospodarczej RC oraz Związku Handlu i Ruchu Turystycznego RC została ogłoszona III edycja Nagrody GE Money Multiservis Handlowiec Roku 2005 i Ulubionego Handlowca Roku.

W odróżnieniu od poprzednich edycji, gdy wyboru najlepszych handlowców dokonywało jury, w tym roku każdy konsument ma prawo wypowiedzieć się do 30 września co do swego ulubionego sklepu detalicznego za pośrednictwem Internetu (www.obchodnikroku.cz) i sms (tel. 736 305 305 w formie: nazwa handlowca przerwa i stopień od 1 do 5). Opinii tysiąca konsumentów zasięgnięte także Agencja INCOMA Research. Na głosujących

czekają wartościowe nagrody. Konkurs przebiega w kategoriach: handlowiec roku, hipermarket, supermarket, sprzedawca mebli, hobbymarket, sprzedawca drogerii, elektroniki, tekstyliów i odzieży, Cash and Carry, sprzedawca internetowy 2005 roku. Ceremonia wręczenia nagród odbędzie się 11 października w Domu Słowiańskim w Pradze.

Przypomnijmy, że w 2004 roku handlowcem roku zostało TESCO. I adekwatnie do kategorii: TESCO, Orlivita, IKEA, OBI, The Drogerie-droxi, Electro-world, Prostějov Profashion, Makro oraz www.bilezbozi.cz. „Ulubionego Handlowca” - spółkę Datart głosowało w roku 32 tys. klientów.

INFORMACJE O HISTORII I DNIU DZISIEJSZYM GMINY

Turyści docenią

HAWIERZÓW (wak) - Prawie wszystkie większe miasta i gminy mają obecnie swoje publikacje, płyty CD oraz własne gazety informujące o własnej historii i dniu dzisiejszym. Przybywa też gmin, które doceniają znaczenie Internetu i telewizji. Do nich niewątpliwie należy Hawierzów, miasto, które w tym roku obchodzi swoje 50-lecie.

W jego witrynie internetowej znajdziemy bardzo wiele różnych działów. Na początek internauci mogą dowiedzieć się nieco o historii miasta, a także przejrzeć galerię zdjęć współczesnych. Jeden z odnośników przedstawia miejsca, które warto zwiedzić. Autorzy strony są bowiem zdania, że zareklamowanie Hawierzowa na stronach internetowych zwabi do miasta więcej zagranicznych turystów. W serwisie www.Havirov-city.cz można zdobyć aktualne informacje na temat życia kulturalnego, społecznego oraz sportowego, adresy poszczególnych firm, hoteli czy biur podróży. Strona jest stale zmieniana i uzupełniana.

Miesiąc temu Hawierzów znalazł się na stronie 662. teletekstu TV Nova. - Jak na razie wiadomości ograniczają się do statystyki i kilku ogólników. Zainteresowani znajdą tu m.in. spis placówek służby zdrowia, aktualne informacje o programach kin, teatrów, sal wystawowych. Jest także krótka informacja o historii miasta oraz o programach przygotowywanych z okazji jubileuszu gminy. W przyszłości reklamować się tutaj będą konkretne firmy i zakłady mające swoje siedziby na terenie Hawierzowa - mówi wiceprezydent miasta, Martin Balšán.

Miejscem, w którym można zyskać informacje o adresach firm, hoteli, a także wszelkich imprezach odbywających się w mieście, kupić mapy, fol-

dery i inne publikacje, a także bliżej na przejazd autobusami komunikacji miejskiej, jest Centrum Informacji Miejskie przy ul. Główniej.

- Najczęstsze pytania turystów spoza Hawierzowa dotyczą adresu hoteli, kawiarni, placówek kulturalnych, zabytków. Z trudniejszymi pytaniami przychodzą do placówki hawierzowskiej - mówi jedna z pracownic. - Poszukują m.in. śladów historii, również tej osobistej, zakładów, w których pracowali. Nasza praca polega więc również na umiejętnym kierowaniu naszych klientów do odpowiednich placówek.

Turyści przyjeżdżający do Hawierzowa w sobotę lub niedzielę mogą skorzystać z zainstalowanego przez Centrum Informacji o Mieście multimedialnego kiosku działającego na dotyk. Dotykając szyby można uzyskać informacje o mieście, jego historii, gastronomii, noclegowej, imprezach kulturalnych, rekreacji, poszczególnych instytucjach i urzędach.

Ekspansja

»Dr. Ireny Eris

OSTRAWA (mro) - Cezary Kobiłko, dyrektor firmy kosmetycznej „Dr. Irena Eris”, laureat tegorocznej Nagrody Prezydenta RP w kategorii „Najlepsze średnie przedsiębiorstwo polskie”, odwiedził Ostrawę i Pragę, by zapoznać się z czeskim rynkiem kosmetyków i podjąć decyzję w sprawie dalszego rozwoju firmy na tym terytorium.

- Nasze produkty są dystrybuowane w popularnych sieciach drogerii w RC - powiedział Kobiłko. - Przewidujemy dalszą ekspansję. Już dziś na czeskim rynku jest dostępnych 90 produktów firmy.

Ekspansja

OSTRAWA (mro) - Pod patronatem Ministra Przemysłu i Handlu RC, Izby Gospodarczej RC oraz Związku Handlu i Ruchu Turystycznego RC została ogłoszona III edycja Nagrody GE Money Multiservis Handlowiec Roku 2005 i Ulubionego Handlowca Roku.

W odróżnieniu od poprzednich edycji, gdy wyboru najlepszych handlowców dokonywało jury, w tym roku każdy konsument ma prawo wypowiedzieć się do 30 września co do swego ulubionego sklepu detalicznego za pośrednictwem Internetu (www.obchodnikroku.cz) i sms (tel. 736 305 305 w formie: nazwa handlowca przerwa i stopień od 1 do 5). Opinii tysiąca konsumentów zasięgnięte także Agencja INCOMA Research. Na głosujących

przeszukano, okazało się, że 24-latką miała na sobie wyniesione ze sklepu: dres, sweter, cztery koszulki polo, trzy T-shirty, cztery podkoszulki, parę szortów i tenisówki - napisał belgijski dziennik „Het Laatste Nieuws”.

Mądra wanna

Wannę nazwaną Smart Hydro, która jest całkowicie sterowana poleceniami wydawanymi przez telefon, zbudowała brazylijska firma „ihouse” - poinformował serwis internetowy Engadnet. Użytkownik przez telefon może zaprogramować ilość wody w wannie i jej temperaturę, dawkę płynu do kąpieli, a nawet intensywność oświetlenia łazienki. Urządzenie nie tylko samo przygotowuje kąpiel, ale także samo się czyści. Użytkownik ustawia tylko dozę środka czyszczącego i uruchamia funkcję spłukiwania. Smart Hydro wykonano z materiałów najwyższej jakości, niemniej w przypadku wykrycia jakichkolwiek nieprawidłowości w działaniu, wanna sama powiadamia serwis, dzięki

czemu usterka może być naprawiona zanim zauważy ją użytkownik.

Szukał UFO...

Bezrobotny mieszkaniec Londynu przez długi czas buszował bezskutecznie w komputerach Pentagonu i NASA w poszukiwaniu dowodów na istnienie UFO. Gary McKinnon trafił się właśnie do jednego z najlepiej zabezpieczonych sieci komputerowych na świecie. Amerykański wymiar sprawiedliwości najchętniej by go osądził do więzienia, ale po oskarżeniu o zdradę W. Brytanii nie podjął natychmiastowych działań. Amerykanie jednak się nie poddali. W końcu McKinnon został skazany na 70 lat więzienia. Bezrobotny mieszkaniec Londynu w końcu udało mu się dostać do komputerów amerykańskich agend rządowych i przejrzał ich zawartość. Gdy próbował zwrócić uwagę na systemy, spowodował wielkie szkody w systemie. McKinnon twierdzi, że powołał go do pracy, aby sprawdził, czy nie ma w systemie SA tajnych informacji o UFO.

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

W osiem dni dookoła świata

Hej, Samantha, hej Samantha, kiedy wiatr ci gra na wantach,
 gdy wsuwasz wody tafle, moje serce masz pod gaflem.
 Ciężko prujesz wodę i twe żagle już nie nowe,
 jesteś łajbą pełną wzruszeń, jesteś łajbą, co ma duszę...

„Samantha... to jedna z ulubionych piosenek młodych wodniaków Sibickich Morsów i Koników Morskich. Kiedy przyjechałem pod dom PZKO w Bukowcu, slychać ją było w każdej chwili...”

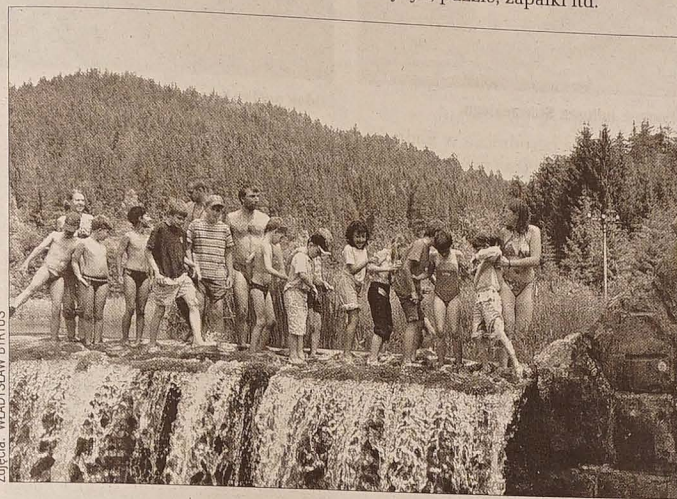
„Tak to nie pomyłka, ani chochlik żeglarski. Właśnie w osiem dni, a dokładnie osiemdziesiąt, młode zuchy, czyli Sibickie Morsy i Koniki Morskie, wędrują dookoła świata.”

„Swoją wyprawę, a więc obóz, rozpoczęli w piątek 8 lipca. O godzinie 9.00 wyruszyli autobusem do Bukowca. Tam w Domu PZKO uczestnicy z Sibickich Morsów i 3 dokooptowanych wędrowników rozpoczęło swoją niezwykłą przygodę.”

„Jak zaczęła się ta przygoda? Sirek Edward czytał niezwykłą książkę W 80 dni dookoła świata. Nie wierzyłem, że można przebyć w tak krótkim czasie. Założyłem sobie z Sirem Watsonem, że zuchy przejdą przez Rosję, Transyberję, a na koniec przez Magistrał. Na bilet trzeba było

jednak „zarobić”. Zabawiono się więc w maklerów, sprzedając i kupując akcje. Wszystkim jakoś udało się „zarobić” na niezwykłą podróż przez Syberię. Pogoda przez pierwsze dwa, trzy

tygodnie była... Japonia. Tam zdobywano, a raczej podbijano, prowincje. Były więc kwestionariusze, i podczas gry uczestnicy musieli dowiedzieć się jak najwięcej na temat swoich konkurentów, by mogli otrzymać wizę do Japonii. W końcu wszyscy ją otrzymali. Była też wizyta u cesarza. Tam czekały ich kolejne zabawy – rzuty kostką do gry i zdobywanie punktów, kółko i krzyżyk, puzzle, zapalki itd.

Uczestnicy obozu – Koniki Morskie, Sibickie Morsy i wędrownicy wraz z kadrą instruktorską nad Olzą.

dni nie była najlepsza. Po prostu niezbyt dopisywała, ale nie można było narzekać. Było przecież wiele innych zajęć i gier. Kolejnym etapem podró-

W poniedziałek zuchy wyruszyły do Australii, czyli... wyprawa na basen. Tam czekały na nich – pływanie oraz różne gry i zabawy – między innymi tzw. „Ruski łajdy”, „Anglia – Szkocja” w wersji „Aborygeni kontra Kolonizatorzy” itd. We wtorek... Meksyk i góry, czyli właściwie wyprawa na Girową. Pogoda dopisała, słońce świeciło, a zapalenie były opalenizny. Wieczorem po powrocie koło ośrodka PZKO w Bukowcu przygotowano ognisko, przy którym odbyły się gry... tym razem nietematyczne. W środę wyprawa do Afryki... Nietety zuchy zablądziły i znalazły się na bezludnej wyspie, na której czekały ich niespodzianki i bardzo ciekawe gry. W czwartek udało się w końcu trafić do Afryki. W piątek podróżnicy byli już w Europie... Podróż po Europie rozpoczęli w Grecji, kolebce igrzysk olimpijskich.

Nawet się nie spostrzegli, kiedy czas ośmiodniowej wyprawy dookoła świata się skończył. W sobotę nastąpił jej kres. **JAN KUBICZEK**

Wyprawa nad Olzę.

Marionetki

FELIETON HALINY SIKORY

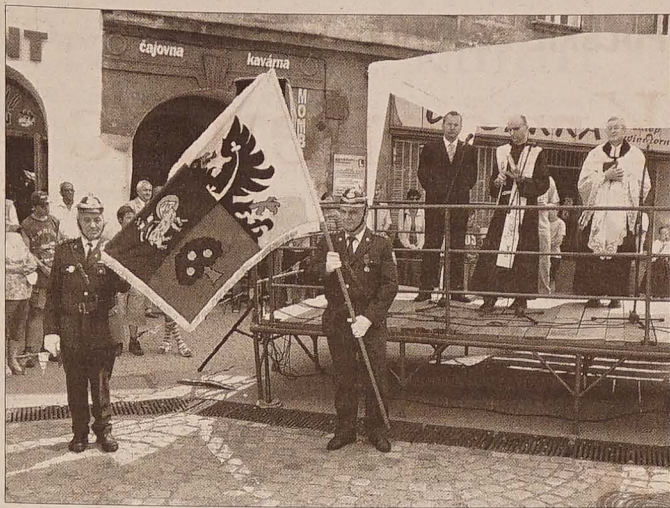
Marynka szybko wstała z łóżka, w biegu się ubrała, wypuściła kury z kurnika, krowie dała trawę i już, już wybiegła z domu ubrana do pracy, kiedy nagle przypomniała sobie: „Mój ty Boże, co ty mnóm robi. Skleroza jako, czy co? Dyc jo už w tym roku je na pyndzyl!” Trochę jeszcze powierciło jej w głowie zdziwienie, pochodzące z tak pokracznego zniknięcia pamięci, ale jak się powierciło, to i znikło. Ot z tych małych, błahych, ale nie znaczących chwil w życiu jednostki. Więc, jak to dzisiaj, wyciągnęła z szafki elektryczny młynek do kawy, wzięła do spizarki po kawę i... „Mój Boże, co to sie dzisiaj dzieje, dyc jo muszym iść do doktora. Na tym wyprawku my nie meli kawe už dobrych dziesiync roków. Dyc on už nie funguje. Dyc teraz už mómy kawe zemleciłim w paczkach w sklepie”. I kręcąc głową zaparzyła kawę, usiadła sobie w kuchni, wzięła gazetę do ręki. Machinalnie zabiła nią muchę urządzając sobie stołeczko. Machinalnie przełatała i zabrała się do czytania. „Dyc ni ma „Głos Ludu”, dyc to je »Zwrot«. Jaksi dziwne, ale zmieniłi wielkość gazety a jakoś papiyr. Widać tam problemy finansowe”. Obróciła pierwszą stronę, machinalnie przeczytała tytuły na drugiej i przejechała się na trzecią. „Piec pierwszego maja”, Henryk

By z trzynieckich dywidend panom zyski rosły – Setki pracujących co rok na bruk poszło. „No, nareszcie, to glosi napisol, jak to je naprowde. Szykowny tyn Jasiczek, to isto bedzie jakisi młody nasz poeta. A jak to pieknie opisol. Ni ma tak źle na świecie” – cieszyła się Marynka, bo z góry wiadomo, że problem nazwany, do połowy rozwiązany jest. Zanurzyła z powrotem głowę w gazetę. „No, a o tym Malinowskim, to jo piyrwszy roz słyszum. Fajno ta gazeta. Sie człowiek dowiy, Fajne teksty pisol, taki po naszymu, tyn tytuł je super – Żywe teksty”. Rzuciła tylko okiem na tytuł: Dobra pamięć pomaga lepiej żyć. Szybko przeczytała

Ni ma tak źle

urywek – „Człowiek o złej pamięci stanowi źle ogniu w łańcuchu działalności społecznych” i niepokojona wyrzutami sumienia z dzisiejszego poranka szybko przerzuciła wzrok na drugą stronę. I tam to było. „No nareszcie, glosi mōndry wiy, jak to nasze społeczeństwo uzdrowić a polskość utrzymać” – serce Marynki podskoczyło z radości nad podtytułem „Komisja słownictwa polskiego”. I czyta dalej – „Ma dać licznym kadrom pracowników z różnych dziedzin przemysłu i techniki, pracownikom instytucji komunalnych, nauczycielom, całemu społeczeństwu polskiemu na czeskim Śląsku Cieszyńskim gotowe elementy słownictwa polskiego, które by odpowiadały różnego typu terminom, używanym w języku czeskim”. Szczęśliwa poczytała jeszcze o ogromnej liczbie imprez na Zaolziu i powolutku przysnęła nad „Zwrotem” z 21 maja 1952, który kosztował tylko 5 Kč.

Beztekro żyli panowie akcjonariusze. W barakach matki na chlebie musiały oszczędzać. Zaś rząd bezrobociem opór hardych dusi!

Franciszkanin OFM Filip Kahlert (drugi z lewej) dokonuje poświęcenia sztandaru miasta Jabłonkowa.

Święto Jabłonkowa...

Dokończenie ze str. 1

Prawo do korzystania ze sztandaru miasta Jabłonków przyznała 6 października 2004 roku komisja ds. heraldyki przy Izbie Poselskiej. Na sztandarze widoczny jest herb Jabłonkowa, przyznany w październiku 1894 roku przez cesarza Franciszka Józefa I.

Gwoździem niedzielnego programu był popołudniowy koncert w Lasku Miejskim. Po grupach Excelent i P-Metoda na estradzie pojawiła się ubiegłoroczna czeska „Superstar”, Aneta Langerowa, oraz nie starzejący się zespół „Olympic”. Swoją najnowszą płytę ohrzczył „gorolgrassowy” zespół „Blaf”.

Energo-oszczędna...

Dokończenie ze str. 1

„Zielona Księga” traktuje o relacjach między produkcją a konsumpcją energii w Europie oraz przedstawia możliwości obniżenia zużycia energii do 2020 roku o 20 proc., przede wszystkim na drodze zmiany zachowań konsumentów i wdrażania energooszczędnych technologii. Obniżenie zużycia energii o 20 proc. przyniosłoby Europie 60 mld euro oszczędności, a to oznaczałoby możliwość ich inwestowania w europejską ekonomikę i umocnienie jej pozycji względem reszty świata.

– To umożliwi realizację dwóch celów strategii lisbońskiej UE: zdynamizowania wzrostu gospodarczego oraz stworzenia dalszych miejsc pracy. Pomoże także wywiązać się ze zobowiązań Protokołu z Kioto – powiedział

Andris Piebalgs, komisarz UE ds. energetyki.

Pomyśli obniżania zużycia energii przedstawione w „Księdze” zamykają się w rygorystycznym stosowaniu już przyjętych (bądź przygotowywanych) unormowań dotyczących budynków, sprzętu elektrycznego, usług w dziedzinie energii. Obok tego Komisja proponuje szeroką skalę instrumentów politycznych łącznie z zachętami finansowymi, rozporządzeniami, kampanią informacyjną i szkoleniową oraz dialog międzynarodowy (m.in. wygodniejszy system opodatkowania karzący energo-rozrzutne podmioty, docelowe przyznawanie dotacji państwowych, korzystanie z zamówień publicznych do wdrożenia nowych technologii, jak energo-oszczędne samochody itp.).

Zbór w Trzanowicach obchodzi 55-lecie

Początki kościoła ewangelickiego i zboru w Trzanowicach sięgają roku 1858, kiedy miejscowi ewangelicy założyli własny cmentarz. W 1890 miejsce ostatniego spoczynku zostało poszerzone. W jedenaście lat później wybudowano kaplicę cmentarną, w której oprócz obrzędów pogrzebowych odbywały się również nabożeństwa.

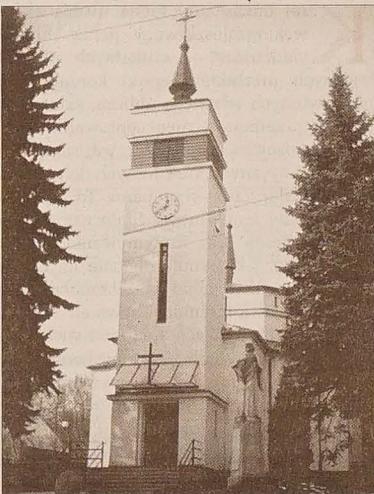
zbór ewangelicki. 55. rocznicę tego wydarzenia wierni uczcili w pierwszą lipcową niedzielę. W latach 1951-1953 i 1987-1989 kościół rozbudowano, by mógł pomieścić wszystkich wiernych. W 1956 r. obok kościoła zbudowano pomnik Jerzego Trzanowskiego, duchownego i autora śpiewnika pieśni sakralnych Cithara Sanctorum.

CZE ŁAW GAMROT

W marcu 1929 pierwszy pastor czeskojęzyk zboru Na Niwach Józef Berger przekonał trzanowickich zborowników, by wybudowali kościół na działce, którą zbór otrzymał cztery lata wcześniej. Autorem projektu był architekt Tadeusz Michejda z Katowic, natomiast głównym budowniczym został Jan Kiszka z Ropicy. 15 września 1929 odbyła się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego. Prace budowlane trwały dwa lata. Uroczystość poświęcenia kościoła odbyła się 13 września 1931.

Podczas drugiej wojny światowej obiekt został uszkodzony. Jakby tego było mało – Niemcy zarekwirowali wszystkie trzy dzwony. Nowe dano odlać jeszcze w 1944 roku w witoskowskiej hucie.

11 lipca 1950 w Trzanowicach powstał samodzielny

Kościół ewangelicki w Trzanowicach ma ponad 150 lat, natomiast trzanowicki zbór obchodzi niedawno pięćdziesięciopięcioletnie.

POLSKIE ŚLADY NA UKRAINIE

Krzemieniec

Nakładem Biblioteki „Wołanie z Wołynia” z Ostroga na Ukrainie ukazała się 36. pozycja książkowa, będąca reprintem przedwojennego wydania, które ukazało się nakładem krzemienieckiego oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i poświęcone było Krzemieńcowi oraz jego najbliższym okolicom.

Wstępem do książki, napisanym przez proboszcza z Ostroga, ks. Witolda J. Kowalowa, czytamy m.in.: Zainteresowanie Krzemieńcem nie słabnie. Przyczynił się do tego rok 1999, kiedy obchodziliśmy 190. rocznicę urodzin i 150. rocznicę śmierci Juliusza Słowackiego. Również w roku 2004 doczekaliśmy się nareszcie otwarcia muzeum wieszcząca w jego rodzinnym Krzemieńcu.

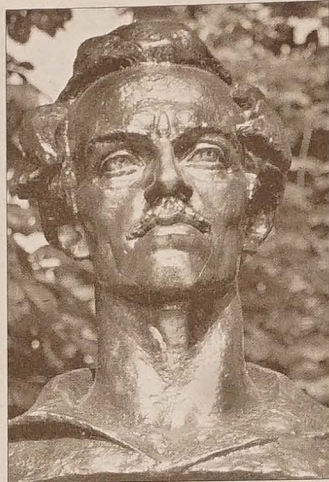
W Krzemieńcu, w latach przedświadczenia kościoła, czynna była jedyna świątynia katolicka w diecezji lukkiej. Dziś Krzemieniec jest szczególnym miastem, gdzie spotykają się różne kultury i wyznania.

Historia Krzemieńca sięga XI wieku, wykazując okresy wzlotów, jak

i upadków. Krzemieniec to miasto wybitnego Konarszczyka, dr Beaupre. To miasto króla-ducha narodu J. Słowackiego i wreszcie miasto powołanego do życia rozkazem marszałka J. Piłsudskiego, Liceum Krzemienieckiego – wielkiej instytucji społeczno-gospodarczej i oświatowo-kulturalnej Wołynia.

Liceum Krzemienieckie istniało w latach 1805-1832 i związane było z postaciami Tadeusza Czackiego i ks. Hugona Kollataja, uważanych powszechnie za organizatorów odrodzonego życia polskiego ziem wołyńskich i podolskich. Początkowo gimnazjum, a później liceum, tworzone z niespotykanym wcześniej poświęceniem i publiczną ofiarnością wszystkich warstw społecznych.

Odrodzone liceum krzemienieckie, jako kompleks zakładów, otwarto ponownie w roku 1920. W jego skład wchodziły przed II wojną światową: gimnazjum i liceum ogólnokształcące im. T. Czackiego, gimnazjum spółdzielczości, liceum rolnicze i leśne, pedagogium im. J. Słowackiego ze szkołą ćwiczeń, internaty żeński i męski, biblioteka, Wołyński Instytut Naukowy, muzeum ziemi krzemienieckiej,

Pomnik Juliusza Słowackiego.

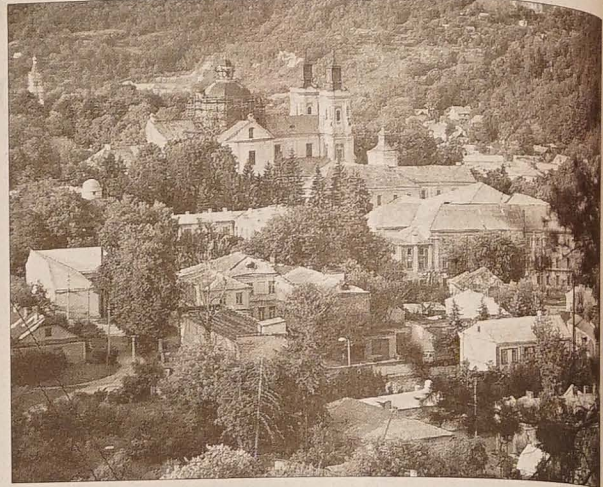
niższa szkoła ogrodnicza w Leduchowie, szkoła stolarska i mechaniczna w Wiśniowcu, trzy uniwersytety ludowe rozrzucone po ziemi wołyńskiej oraz trzy ogniska wakacyjne: muzyczne, rysunkowe i pracy społecznej.

Odrodzone liceum krzemienieckie posiadało prawa kuratorium szkolnego i było podległe bezpośrednio ministerstwu wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Jego działalność opierała się na własnej bazie materialnej, którą stanowiły rozległe lasy, gospodarstwa rolne i rybne, tartaki i fabryka mebli.

W założeniach ideowych instytucji – czytamy w jej programie – i metodach wychowawczych, nie tylko szkół zawodowych, ale też i ogólnokształcących, kładzie się nacisk na wychowanie czynnego członka zbiorowości i dobrego pracownika dla Wołynia, któremu świątym, uspołecznionym duchowo i dobrze przygotowanym do pracy fachowej ludzi szczególnie pilnie potrzeba.

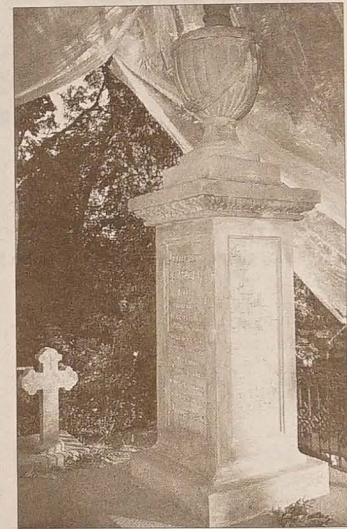
W skład przedwojennego kompleksu zakładów wchodziło kilka gmachów, z których najciekawszymi były: budynki pobazylikańskie z pierwszej połowy XVIII wieku oraz klasztor i kolegium jezuitów wzniesione w latach 1731-1743 sumptem Wiśniowieckich, w których znajdowały się m.in. bogate zbiory dawnej biblioteki liceum. Interesujący był również barokowy kościół pojezuicki, spełniający przed wojną funkcję świątyni licealnej pod wezwaniem św. Ignacego Lojoli i św. Stanisława Kostki.

Za kościołem ciągnął się ku górze zwanej Kalinówką park, w którym młodzież korzystała z boisk i kortów tenisowych. Park ten, z którego często

Widok ogólny Krzemieńca.

oczy Julka Słowackiego padały na majestatyczną górę Bony, mieścił dawniej, dobrze znany w Europie, ogród botaniczny liczący 12 tys. gatunków roślin.

Grób matki poety.

W pobliżu dawnego liceum krzemienieckiego znajduje się także dworek rodziny Słowackich, w którym poeta spędził swoje najmłodsze lata. Z niego to młody Julek wybiegał do pobliskiego ogrodu botanicznego, przechodząc w pobliżu cmentarza bazylikańskiego.

Jedną z piękniejszych pamiątek po poecie jest płaskorzeźba z brązu, znajdująca się w kościele parafialnym, wyrzyta przez Wacława Szymanowskiego w setną rocznicę urodzin Słowackiego. Pamiątkowa tablica wyko-

nana została w Paryżu i umieszczona w czasie uroczystości jubileuszowych w lewej części nawy kościelnej.

Na krzemienieckim cmentarzu, zwanym Tunickim, znajduje się również grób matki poety Salomei z Je-nuszewskich Słowackiej-Becu oraz jego rodzinstwa. Po drugiej zaś stronie miasta, spoglądając z cmentarza, wznosi się góra Królowej Bony, na której już w roku 1073 wznosiły się mury wielkiego zamczyska. Ta krzemieniecka twierdza przetrzymała liczne nawały tatarskie. Padła dopiero w roku 1648. Od tego też czasu zaczęła się jej powolny upadek i nigdy już nie odbudowano. Na niszczących od stuleci murach zachowały się jeszcze resztki strzelnic i okien.

Do naszych czasów zachowały się także kościół pofranciszkański, który zamieniono na cerkiew św. Mikłaja, kościół poreformacki zamieniony na prawosławny klasztor oraz drewniany zabytkowa cerkiew Tunicka z pierwszej połowy XVIII wieku. Spora część miasta uznana została przez króla watorów jako rezerwat budownictwa drewnianego. Nadal więc można tam oglądać mansardowe załamania dachów, ganki i ganezki z pięknymi balustradami oraz przelśniczną w kolorze i kształcie dachówkę – holenderską. Ocalały także w bocznych uliczkach, choć w niewielkim tylko stopniu, nielowe dworki szlacheckie.

Piękne są wreszcie okolice Krzemieńca – czytamy we wspomnianym reprimie – nazywane Szwałkami Krzemieniecką. Każdy, kto zabłądził w te okolice, doznaje bardzo miłych przeżyć, takie tu bogactwo krajobrazowych, krasa przyrodnicza i kawy folklor... LESZEK WATROBSKI

Dom, w którym urodził się Juliusz Słowacki.

Zdjęcia: LESZEK WATROBSKI

KORESPONDENCJA WŁASNA »GŁOSU LUDU« Z BIAŁORUSI

- Omlijaj Białorus szerokim łukiem. Nie prowokuj losu. Niepotrzebnie napytasz sobie błędy.
- Pletl z rosyjskiego Rostowa nad Donem nie spodobał się pomysł mojego wyjazdu do małej miejscowości pod Mińskiem, gdzie miałam jako „obserwator zachodni” uczestniczyć w nieoficjalnym spotkaniu opozycjonistów białoruskich. Ale musiałam pojechać, ponieważ widziałam, że „kto się losowi poddaje, tego los prowadzi a kto się mu sprzeciwia - tego wlecze” a ponadto od dawna pragnęłam na własne oczy zobaczyć, na czym polega rzekoma głuchota białoruskiej opozycji, której przedstawiciele nomen omen byli moimi gospodarzami.

Kraj Łukaszenki Pietia uważa za rezerwat zamieszkiwany przez „homo sovieticusów” – unikalnych osobników będących produktem epoki komunistycznej: pozbawionych własnego oblicza, skłonnych do agresji, przemocy i nieakceptowania odmiennych usposobień, ubóstwiających siłą władzę, konformistycznych, niezdolnych do pracy twórczej i myślących stereotypami. To z racji owej specyficznej mentalności Białorusinów ponoć do pomyślenia oraz utrzymywania jest reżim autorytarny, jaki panuje obecnie na Białorusi. Wszechobecne i omal wszechmocne organy bezpieczeństwa trzymają obywateli za pysk, co powoduje infantylną spoleczeństwa, niezdolnego do wyjścia na ulicę i podniesienia głosu, ba – otwarcia ust. To społeczeństwo ludzi zniewolonych intelektualnie, pozbawionych kręgosłupa moralnego i ideałów.

Siedmiu eleganckich panów koło trzydziestki, wykształconych i obytych w świecie, o uporządkowanych życiach osobistych i zawodowych, nie przypominali w niczym typów bezpiecznych i odmóddzonych, pozbawionych krytycznego stosunku do rzeczywistości. Za-

Inny »homo sovieticus«

dbani, kulturalni, uzbrojeni w notatki, pióra i gros wiadomości oraz doświadczeń rozsiedli się w pstrych fotelach i na barwnym tapczanie w dacy w podmińskiej wsi X-iczi. Nie było „okrągłego stołu”, lecz prowadzone dyskusje do zżudzenia przypominały te, jakie prowadzono onegdaj w naszej części świata wokół tego mebla. Miejscowość – wioska o nie więcej niż 50 mieszkańców, obrana została na miejsce zebrania ze względów na bezpieczeństwo: tutaj, na peryferii, prawdopodobieństwo pojawienia się agentów z kamerami czy „szwadronów śmierci” zdecydowanie malało.

Przy zastąpionych oknach i kanapkach ze śledziem panowie „renegaci” bez mała przez siedem godzin głowili się nad tym, co by tu zrobić z tą Białorusią.

Uznano, że najsamprzód należy obrąć kontrkandydata na stanowisko prezydenta i tak też zrobiono. Nie wyłoniono jednakże ni-

kogo z obecnych, jakkolwiek nikt z nich nie osiągnął dotąd granicy najniższego wieku – 35 lat. Padło na pana Aleksandra Milinkiewicza. Zdaje się idealny: ani biedny, ani bogaty (jeździ mercedesem), profesor fizyki, żonaty, zamieszkały w Grodnie, 59-letni, ojciec dwóch synów, bezkonfliktowy, bezpartyjny, prawosławny, ale wychowany w katolickim środowisku grodzieńskim (czyli tolerancyjny), uprawiający koszykówkę (Łukaszenko hołdował hokeiowi).

po prostu – „normalny”. Należałoby go jeszcze tylko ogolić...

– oraz obudzić społeczeństwo białoruskie. A do tego potrzebne są fundusze. Grantów zachodnich, o jakie zabiegają wspomniani „dysydenci-odszczepieńcy” – mniej lub bardziej skutecznie – nie przejadają i nie przepijają bowiem, lecz inwestują w różnorakie inicjatywy edukacyjne, zwłaszcza adresowane do młodych. Jednym z takich był konkurs dla młodzieży szkolnej pod tytułem „Co wiesz o Unii Europejskiej?” a nagrodą poleciszka do jednego z krajów członkowskich – Polski.

Po obradach, uznanych za udane, „myślący inaczej” przyszli dysydenci poszli w lud. Zagadywali wieśniaków zaabsorbowanych sianokosami, badali nastroje polityczne, klimat społeczny, rozmawiali o pogodzie, zdrowiu oraz przyszłości. Słowa w czyn wcielali. Czuli się, że coś się dzieje, że coś się wydarzy. Pytanie: Kiedy?

Obrady deputatów miejscowych sowietów miały miejsce już w Mińsku, w siedzibie Białoruskiego Frontu Narodowego, której drzwi wlane były farbą i upiękzone hasłem: „Wielki dworzec, Warszawa!”

W sali, której ściany pokrywały zdjęcia wla, Rumla i ulic Pragi anno domini 1968, panował nad wyraz wiele słów, wyłącznie po białorusku, nabrzmiałych autentyczną miłością do ojczyzny. Pasja, z jaką dyskutowano na temat przyszłości kraju, udzielała się i prowokowała zadumę. Własnym stosunkiem do ojczyzny. Idealizm i gościnność i serdeczność gospodarzy do gości o te sprawy.

Obradujący z całą pewnością nie przystawali do wizerunku typowego „radzieckiego człowieka” z jego uwielbieniem dla silnych polityków, dżim strachem z pozycji w polityce, skłonnością do szerszej wiary w bajki, brakiem chęci do wzięcia na siebie odpowiedzialności za swoje uczynki i słabości myśli nie musiał – bo ich po prostu nie było. Skłonnością obarczania winą innych. Długo mieli do osobników bez osobowości i gościnności. Przeciwnie: byli to ludzie, i jak mówią. I niechęć do chcać o czym i jak mówią. I może tylko udało. Bo zrobili już wiele. No, może tylko kolor rewolucji jeszcze się nie zdecydował.

– Czerwony, oczywiście! – Skłonił się je wrażenia z Białorusi Pietia z Rostowa, purpurowy na twarzy z oburzenia, albowiem przekonany był święcie, że wyłącznie Rosja może być obiektem adoracji „zachodniego obserwatora”.

AGATA SZCZEPAN

Zwykła niewiedza jest łatwiej uleczalna niż fanatyzm i polityczne zacietrzewienie.
Stefan Wilkanowicz

Lemioła

Nr 185
DODATEK KULTURACKO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ♦ Materiały prosimy przysyłać pod adresem „GL” lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@iscali.cz ♦ Numer zamknięto 15. 7. 2005

Przenikanie kultur

W Wyższej Szkole Biznesu w Nowym Sączu otwarto 1 lipca wystawę malarstwa i fotografii o przenikaniu kultur *Prawosławni, Lemkowie, Polacy*. Prezentowanych jest kilkadziesiąt prac trzynastu artystów z Małopolski i Śląska, związanych ze Stowarzyszeniem Unia Kultur w Chrzanowie – organizatorem wystawy. Kilku z nich ukończyło studia artystyczne w Filii UŚ w Cieszynie.

Najstarszym uczestnikiem jest 81-letni Bronisław Firla z Suchej Górnej, który przedstawia się publiczności jako akwarelista i poeta – do prac dołączono arkusze z wierszami z tomików wydanych na jubileusze 70- i 80-lecia artysty. (o)

Prawosławni – Lemkowie – Polacy

Górale wołosko-ruscy

Lemkowie to górale ruscy – grupa etniczna ukształtowana w wyniku nalożenia się wołosko-ruskiej kultury migracyjnej w XV-XVI w. na wcześniejsze osadnictwo polskie. Lemkowie byli grekokatolikami lub prawosławnymi, a ich mowa należała do języków wschodniosłowiańskich. Te fakty sytuują ich w kręgu kultury bizantyjskiej, co miało ogromny wpływ na rozwój ich kultury.

W okresie międzywojennym zamieszkiwali tereny położone na wschód od Nowego Sącza – tzw. Lemkowszczyzny. W związku z tymże po 1943 r. – kiedy kolejnym wyraźnym nasileniu uległy separatystyczne tendencje wśród Lemkowszczyzny – Lemkowie poparli przywódców ukraińskich, część z nich znalazła się w latach 1944-47 w grupie ponad 480 tys. Ukraińców, którzy dobrowolnie lub pod przymusem opuścili Polskę. Kres ich egzystencji nastąpił w 1947 r. Wtedy zostali oni w ramach akcji „Wisła” wysiedleni na ziemie zachodnie. Akcją tą objęto ponad 140 tys. osób deklarujących narodowość ukraińską.

Henryk Chalupczak i Tomasz Browarek piszą w źródłowej pracy *Mniejszości narodowe w Polsce 1918 - 1995* (Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2000), że akcja „Wisła” miała, oprócz likwidacji UPA (Ukraińska Powstańcza Armia), ułatwić asymilację ludności ukraińskiej. Zabroniono jej powracać na ojczyste ziemie, pozbawiono również własnego szkolnictwa oraz życia organizacyjnego i religijnego.

Po 1989 r. zaszły zmiany na lepsze. Powstał Związek Ukraińców w Polsce, który przejął rolę reprezentanta interesów tej mniejszości. Działają także: Związek Ukraińców Podlasia, Zjednoczenie Lemków oraz Stowarzyszenie Lemków.

Z etosem mniejszości lemkońskiej próbował się utożsamiać również Jerzy Harasymowicz, bardzo popularny poeta polski w latach 60. - 80. XX w. Swoją sympatię do tego ciężko doświadczanego etnikum wyraził w kilku poświęconych Lemkowszczyźnie zbiorach wierszy, które podpisał podwójnym nazwiskiem Harasymowicz-Broniuszyc. (k)

Bohaterem naszego spotkania z malarstwem i fotografią jest Człowiek Pogranicza i jego otoczenie. Jest on zanurzony w społeczeństwie wielokulturowym, różnorodnym. Ta wielość z jednej strony jest konfliktogenna, a z innej płodna, wzbogacająca i skłonna do twórczego kolażu bytów. Ten człowiek ma też skłonność do samoafirmacji, a niekiedy, dążąc do doraźnej ulgi bez wycucia – depcze otoczenie, czyni szkody i zadręcza. Takie zjawiska prowadzą do postaciowanej nienawiści. Ale sama świadomość i dyscyplina nie uleczy człowieka, co najwyżej go uwrażliwia na to, w czym sam niedomaga. Mimo iż nienawiści nie ma wśród siedmiu grzechów głównych – to jednak egzystencjalnie jest najcięższym i najtrudniejszym do wykorzenia grzechem. Jeśli wiemy, że mały bies rośnie, a nie maleje i wyciągamy wnioski, to zdołamy uchronić grunt przed zalaniem go wielkim złem. Zgoda jest sumą zrozumienia, budującą czytelne przesłania na lepszy los. Kraniec Polski nie oznacza końca historii dla ludzi posiadających dołąbną przynależność do kraju przodków. Często rozgoryczonych i

pomawianych o obcość, krzywdzonych. Czas rzeźbi cierpienie, jak kamień łakowy i geny człowieka. Niejeden raz, zamiast zakotwiczyć się w głębi, traci się grunt. A gdy

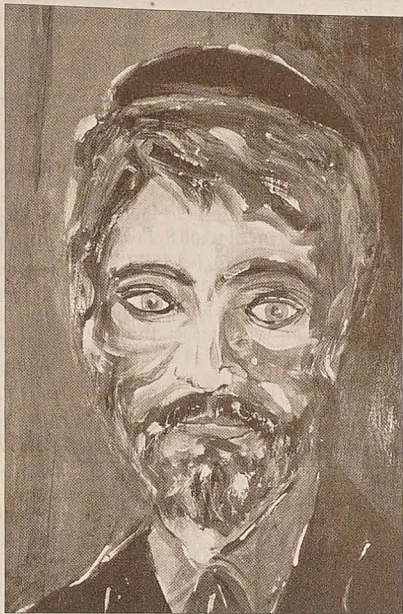
muszą się sztuką wiedzą, że liczy się radość wypływająca z twórczego życia oraz emocje, które się rodzą w trakcie współpracy z innymi ludźmi przy układaniu opowieści o

dynczych sumień. Coś potencjalnie wzruszającego i trwałego – ciągle jest możliwe.

KAROL KORYCZAN

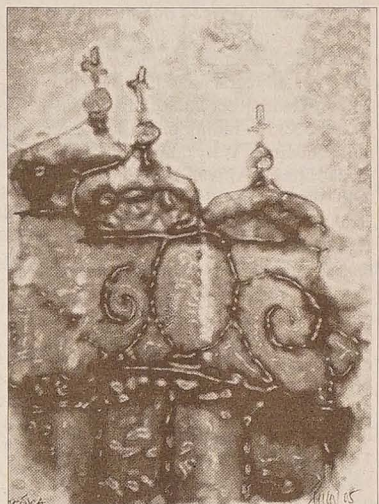
(artykuł wprowadzający do katalogu wystawy w Nowym Sączu)

Prawda i baśń Pogranicza

ęsknocie, smutku, o wierze i o wyobraźni w naszym życiu. Bóg stworzył ludzi, bo kocha opowieści – mówił Nachman. To, że Boga poszukujemy jest tylko echem Jego poszukiwań. Dopiero wiara pozwala zobaczyć dokładnie.

Sztuka służy poszukiwaniom, są one przypowieściami nawołującymi do refleksji, ciągiem dalszym legendarnych wersetów, w soczewce poje-

JERZY HARASYMOWICZ-BRONIUSZYC

Kolacja

Zmierzch
Przy stole
Wspomnienia

Wygodnie
Wyciągnięci na trawie
Zabici

Któryś jakby śpiewał
Wsparty o gruszę
Z szeroką rozciągniętą
Harmoniã wnetrznosci
Ledwie
Dźwiga w rękach

Czego dotknę
Wszystko staje w płomieniach
Jak wtedy

Poszliśmy
Wiersz się odwrócił

Skamieniał
W krzyż Lemków
Przekreślony ukośnie
Linia horyzontu

(z tomu *Wesele rusalek*, 1982)

się go odzyska za pomocą wiary, obyczaju i determinacji, po ucieczce z piekła konfliktów, mamy wolność wyboru, nurtem gubionym i odzyskiwanym, dzięki nadziei na pokój.

Każdy z obrazów prezentowanych na tej wystawie to cząstka prawdy i baśni współtworzących nastroje Pogranicza. One są krótkim cyklem medytacyjnym – cudem uwagi nad tajemnicą cudu – człowiekiem Pogranicza, wdzającym Chrystusa i jego Mękę Pańską z różnych odniesień i perspektyw, różnych nurtów chrześcijaństwa. Rzeka, która płynie i uspokaja się w dolnym biegu, ale też zachęca do uważności. Dobroć z uważnością – oto czego potrzebujemy. Człowiek – to brzmi dramatycznie, ale krzepiąco. Ludzie zaj-

Pracując w 1983 roku nad wystawą „Lemkowie” wypożyczyliśmy drewnianą rzeźbę Chrystusa Ukrzyżowanego, pochodzącą z kapliczki w Uściu Ruskim (obecnie Uście Gorlickie).

Figurka nie miała głowy; miejscowi twierdzili, że w latach pięćdziesiątych obcięli ją „dla szpasu” Podhalanie, pasący owce pod Magurą. Próbowałem sobie wyobrazić, jak do tego doszło. Pijacki ból istnienia, gwałtowny przypływ chandry? Może juchasi chcieli się zemścić na Panu Jezusie za wilki, które nocą podchodziły pod koszar? A może ich czyn wynikał z pobożności i patriotyzmu – chcieli dokuczyć ruskiemu Bogu i pokazać, kto tu rządzi?

Chrystus z Uścia, zaopatrzony w jednozdaniowy życiorys, przez kilka miesięcy wisiał na wystawie i nie dawał ludziom

spokoju. Działacz lemkowski, który wypożyczył świątka, raził na wszelki wypadek dorobić mu głowę, żeby nie było,

ANTONI KROH

Figury obcości w Beskidzie Niskim

rozumiecie państwo, jakichś, no, politycznych przykrości. A jeśli będzie awantura, to bardzo proszę nie zdradzać państwo, skąd macie figurkę. Wy, Polacy, zawsze się jakoś

wywiniecie, a wszystko spadnie na mnie, ponieważ jestem Lemkiem. Dyrektor wydziału kultury i sztuki urzędu wojewódzkiego polecił zdjąć podpis – bał się władz, ale że bał się również dyskusji z autorami, więc nie wygzekwował swojego polecenia. Kartka wisiała. Jakaś kulturalna starsza pani po zwiedzeniu wystawy odnalazła autorów i nie pożałowała czasu ani energii, by im wyjaśnić, że Podhalanie wnieśli ogromny wkład do kultury polskiej, są znani z pobożności i zły to ptak, co własne gniazdo kala. Ona jest przekonana, że profanacja figurki to ubecka robota, bo od wielu lat jeździ do Bukowiny na wakacje, górali zna i wie, że nie byłoby zdolni do czegoś takiego.

– Czy naprawdę dopuszcza pan możliwość, że Podhalanin zdobyłby się na podobny czyn?

Telewizja

WTOREK 19 LIPCA

TVP 1

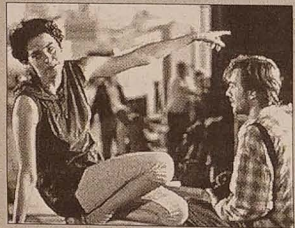
6.05 Geena Davis Show (s.) 6.30 Lato z Jedyneką 7.00 Wiadomości 7.05 Lato z Jedyneką 8.00 Wiadomości 8.15 Moda na sukces (s.) 8.40 Smocze opowieści (s.) 9.05 Ala i As (dla dzieci) 9.30 Papyrus (s.) 9.55 Redakcja-D (s.) 10.10 Jaka to melodia? (teleturniej) 10.40 Jesteśmy z... Litwy 11.25 Rolnictwo na świecie (mag.) 11.40 To trzeba wiedzieć 11.45 Agrobiznes (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Nieustraszone (s.) 13.00 Gwiazdociąg polskiego sportu Waldemar Marszałek 13.30 Życie po śmierci (pr. dok.) 14.05 Plebania (s.) 15.00 Wiadomości 15.10 Klan (s.) 16.00 Moda na sukces (s.) 16.25 Lato z Jedyneką 16.50 Sportowy Express 17.00 Teleexpress 17.20 Prosto w oczy 17.30 Sąsiedzi (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Bulionerzy (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.05 Niebezpieczne piękno (film USA) 21.40 Strażnicy Teksasu (s.) 23.20 Wiadomości 23.30 Plus minus (mag.) 23.55 Poradnik przedsiębiorcy 0.05 Tajemnice Watykanu - Wybór papieża (film USA) 0.55 Raj (film USA) 2.40 Wiersze na dzień powszedni - Dzień dwunasty.

TVP 2

6.05 Złotopolscy (s.) 6.30 Felicity (s.) 7.15 Tajna misja - Skarb z Cala Figuera (film austral.) 7.40 Magiczny autobus (s.) 8.10 McGregorowie (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 10.20 Miss Polonia: sylwetki - Edyta Daniluk 10.25 M jak miłość (s.) 11.10 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Pieniński smak 11.40 Podróż do ziemi obiecanej (s.) 12.30 Euro-quiz 13.30 Znaki czasu (pr. dok.) 13.50 Wakacje ze zwierzętami (dla dzieci) 14.00 Ryzykanci (s.) 14.45 Zaklinaczka dzieci (film ang.) 15.10 Felicity (s.) 15.55 Miss Polonia: sylwetki - Edyta Daniluk 16.10 Hity na czasie (pr. muz.) 17.05 Doktor z alpejskiej wioski (s.) 19.00 Wakacyjny konkurs Dwójki 19.05 M jak miłość (s.) 19.55 Panorama flesz 20.00 M jak miłość (s.) 20.50 Pogoda na wakacje 20.55 Magazyn Ekspresu Reporterów 21.55 Miss Polonia: sylwetki - Edyta Daniluk 22.20 Biznes 22.25 Sport-telegram 22.50 Diabelna takówka (film USA) 0.25 Pieśń bociana (film wietnam.) 2.05 Wieczór artystyczny - An-

NIEBEZPIECZNE PIĘKNO

Film USA, 1991 r.
TVP 1, wtorek 19. 7., godz. 20.05
 Reżyseria: Paul Lynch
 Występują: Jennifer Rubin, Peter Outerbridge, Sally Kellerman, Stephen Shellen i inni.

Młody, zdolny fotograf, Dylan Wiatt, szuka nowych twarzy dla agencji reklamowej "The A. S. H Agency", prowadzonej przez wyniosłą i dumną Evelyn Ash. Bardzo się stara, bo od tego zależy jego angaż w prestiżowej firmie, która ma najlepszą renomę. Jedną z modelek, której robił zdjęcia w ukryciu, zostaje zamordowana w swoim domu przez nieznanego sprawcę. Śledztwo nie przynosi rezultatów. Nieznane są motywy zbrodni ani zabójca. Tymczasem uwagę Dylana zwraca skromna, cicha i spokojna nauczycielka ze szkoły podstawowej, Allie Holton, wiodąca samotne życie. Choć dziewczyna nosi luźne swetry i długie, szerokie spodnie, ukrywając swoje kształty, wnikiwie oko fotografa dostrzega w niej fantastyczny materiał na modelkę. Zaczepia Allie, proponując, by pozowała do zdjęć dla znanej agencji. Ona zdecydowanie odrzuca propozycję...

dreas Vollenweider - Wirtuoz harfy.

TV KATOWICE

7.00 Echa dnia 7.45 Aktualności 7.50 25 lat Rawy Blues 8.45 Gość dnia 9.00 Ekstremalne poszukiwania - Kwosowé jaskinie 9.45 Klan (s.) 11.15 Gość dnia 11.45 Wierzę, wątpię, szukam 12.10 Regiony kultury 12.35 Na wolności - Tajemnica Galapagos wyprawa z Richardem Dreyfussem 13.50 Agrobiznes 14.00 Bądź zdrow! 14.45 Dobre praktyki (pr. eduk.) 15.00 WOW Skorpion (s.) 15.45 Świat magazyn międzynarodowy 16.10 Rozmowa dnia 16.45 Aktualności 16.47 Kartka z kalendarza 16.50 Gramy dla was 17.05 Blżej Europy 17.50 Relacje 18.00 Aktualności 18.27 Wiadomości sportowe TV Katowice 18.37 Raport z akcji 19.00 Muzyka łączy pokolenia 19.40 Regiony kultury 19.50 Książki z górnej półki (mag.) 20.50 Studio pogoda 21.00 Echa dnia 21.30 Kurier gospodarczy 21.45 Aktualności 21.55 Nasz reportaż. Jorg 22.15 To jest temat 22.50 Studio pogoda 22.55 Kurier sportowy 23.10 Odnalezienie malowideł Schultza (film niem.) 0.05 Sukces (s.).

POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie 6.45 TV market 7.00 Exclusive 7.25 Yu-gi-oh! (s.) 7.50 Zbuntowany anioł (s.) 8.45 Na wariackich papierach (s.) 9.40 Idol (pr. rozryw.) 10.40 Świat według Bunchy (s.) 11.10 Samo życie (s.) 11.55 Zbuntowany anioł (s.) 12.45 TV market 13.00 Amerykańska księżniczka (pr. ang.) 13.55 Pierwsza miłość (s.) 14.40 MacGyver (s.) 15.45 Wydarzenia 16.15 Świat według Bunchy (s.) 17.45 Rodzina zastępcza plus (s.) 18.45 Wydarzenia 19.25 Samo życie (s.) 20.10 Obcy III (film USA) 22.35 Świat według Kiepskich (s.) 23.05 Poziom 9 (film USA) 0.05 Biznes Wydarzenia 0.30 Nasze dzieci (mag.) 1.25 Weekend Ostermana (film USA) 3.05 Magazyn sportowy.

TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Bajkowe wakacje 8.55 Śpiewanki 9.00 Telernek (dla dzieci) 9.10 Klocki (dla dzieci) 9.20 Wizyta w zoo 9.30 Śladami czeskich diabłów (s. dok.) 10.00 Wiadomości 10.05 Pociąg dzieciństwa i nadziei (s.) 11.05 Mistrzowie czeskiego filmu animowanego (s. dok.) 12.00 Wiadomości 12.30 Godziny wizyt M. Šimka i J. Grossmana 13.20 ABCD ekologii 13.30 Moda - Ekstrawagancja - Maniera (mag.) 14.00 Wiadomości 14.05 Ja i duchy mojej przeszłości 2/2 (film kan.-USA) 15.35 Film o filmie: Madagaskar (dok.) 16.00 Wiadomości 16.05 Bajkowe wakacje 17.00 Oliver Beene (s.) 17.30 AZ-kwiz (teleturniej) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Raport (aktualności reg.) 18.30 Czarne owce (pr. publ.) 18.57 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości 19.35 Wydarzenia kulturalne 19.40 Prognoza pogody 19.50 Bramki, punkty, sekundy 20.00 Johnny Wykalaczka (film wł.) 22.05 Na tropie 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.05 Prognoza pogody 23.08 Bramki, punkty, sekundy 23.15 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 23.20 EXPOczłtówka (s. dok.) 23.30 Poprask (mag. muz.) 0.00 Pomarańcza (mag.) 0.25 Tak, panie ministrze (s.) 0.55 Grotkeski Ch. Chaplina 1.15 Bananowe rybki 1.45 AZ-kwiz 2.05 O rozbójnikach 2.40 Skarby świata.

TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.35 Co mogę zrobić dla siebie (mag.) 8.40 Diagnoza (mag.) 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.30 AZ-kwiz (teleturniej) 11.50 W labiryncie historii 12.00 Euronews 12.35 Kultura.cz (mag.) 13.05 Pamięć drzew (s. dok.) 13.25 Bajkowe wakacje 15.55 Blok publicystyki ekologicznej 16.30 Tradycyjna japońska sztuka (s. dok.) 16.35 Przyroda pewnego miasta (dok.) 17.10 Portrety (s. dok.) 17.30 Babilon (mag.) 17.50 Tak, panie ministrze (s.) 18.20 Poprask (mag. muz.) 18.55 Wiadomości w języku migowym 19.00 Magazyn motoryzacyjny 19.45 Genus (s. dok.)

20.00 Siedem cudów technicznej cywilizacji (s. dok.) 20.50 Na pływalni z Václavem Pačesem (talkshow) 21.15 Lucie Bílá (dok.) 21.45 Tour de France 22.10 Odpoczywaj w pokoju (s.) 23.00 Magiczną krainą (dok.) 23.35 Wojna szpiegów (s. dok.) 0.25 Normalny zakład 0.55 Spotkanie z Janem Burianem 1.25 Magazyn motoryzacyjny 2.05 Teacher's Jazz - Roy Hargrove Quintet 3.00 Regiony TVC24.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Stefanie (s.) 9.25 Twoja niewierna (film USA) 11.00 Dwie puszyste damy (s.) 11.35 Strażnik Texasu (s.) 12.25 Dziewczyny Gilmora (s.) 13.15 Anastazja (s.) 14.05 Zawsze będę cię kochać (s.) 14.55 Gwiazdne wrota (s.) 15.45 Żądła (s.) 16.40 Zaryzykuj! (teleturniej) 17.10 Właśnie teraz 17.20 Straż przybrzeżna (s.) 18.15 Prognoza pogody 18.20 M.A.S.H. (s.) 18.50 Pálí vám to? (teleturniej) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Gospoda (s.) 20.35 1 przeciw 100 (teleturniej) 21.35 Na własne oczy (pr. publ.) 22.35 Chirurgia plastyczna z o.o. (s.) 23.30 Złoto pustyni (film USA) 1.30 Cienie Toronto (s.) 2.20 Wielkie szaleństwo w małym hotelu (film br.) 3.45 Łowcy koszarów (s.) 4.40 Ojciec Schwarzwkracza do akcji (s.).

PRIMA

8.00 St. Tropez (s.) 9.00 Płomień wąpłowości (s.) 9.50 Wspaniali i bogaci (s.) 10.20 Prima jazda (mag.) 11.05 Lekarz ze wsi (s.) 12.00 Szansa bez granic (pr. roz.) 13.00 W lot po świecie (mag.) 14.00 Pomoc domowa (s.) 14.35 Pan Złota Rączka (s.) 15.05 Beverly Hills 90210 (s.) 16.00 Sprawa dla dwu (s.) 17.10 Navarro (s.) 18.43 Wiadomości regionalne 18.45 Prima TV 18.50 Minuty regionu 18.55 Prognoza pogody 19.00 Wiadomości 19.15 Tescoma Prima chochla 19.45 Dzieciół Woody (s. anim.) 19.55 Więzy rodzinne (s.) 21.00 Nie ma doskonałych (pr. roz.) 22.00 Dementi (pr. roz.) 22.40 W paszczy szaleństwa (film USA) 0.20 t-musci 1.15 Szybka wygrana 2.55 Salon samochodowy 3.25 Sauna (talk show) 4.15 Prima archiwum.

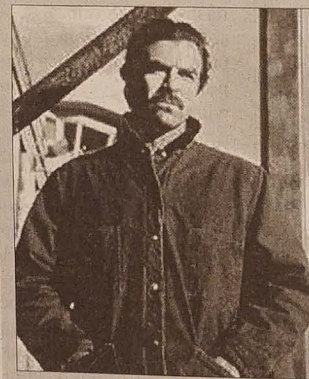
ŚRODA 20 LIPCA

TVP 1

6.05 Geena Davis Show (s.) 6.30 Lato z Jedyneką 7.00 Wiadomości 7.05 Lato z Jedyneką 8.00 Wiadomości 8.15 Moda na sukces (s.) 8.40 Smocze opowieści (s.) 9.05 Plastelinki i przyjaciele (dla dzieci) 9.30 Papyrus - Miasto pisarzy (s.) 10.00 Extr@ - Protest Annie (s.)

NIWINNY CZŁOWIEK

Film USA, 1989 rok
TVP 2, środa 20. 7., godz. 22:45
 Reżyseria: Peter Yates
 Występują: Tom Selleck, F. Murray Abraham, Laila Robins i inni.

Przystojny inżynier lotnictwa ma dobrą pracę, kochającą, piękną żonę, wygodny, choć niezbyt wystawny dom. Cieszy się nieskazitelną opinią, nigdy nie popełnił żadnego przestępstwa. W jednej chwili jego życie legnie w gruzach, gdy dwaj skorumpowani policjanci Parnell i Scalise podczas jednej z akcji omyłkowo trafią do jego domu. Parnell i Scalise mogą się pochwalić najwyższym wskaźnikiem aresztowań. Polują na handlarzy narkotyków, ale robią to dość wybiórczo: chwytają tylko tych, którzy stanowią konkurencję dla narkotykowego bossa Donatellego.

10.25 Jaka to melodia? (teleturniej) 10.55 Jesteśmy z... Lotwy 11.40 Apetyt na euro 11.45 Agrobiznes (mag.) 12.00 Wiadomości 12.10 Nieustraszone (s.) 13.00 Memoriał Żyłewicza 13.20 Błękitne żagle 13.30 Raj (pr. dok.) 14.10 Plebania (s.) 15.00 Wiadomości 15.10 Klan (s.) 16.00 Moda na sukces (s.) 16.25 Lato z Jedyneką 16.50 Sportowy Express 17.00 Teleexpress 17.20 Prosto w oczy 17.30 Lokatorzy (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Bulionerzy (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.05 Zapisane w sercu (film USA) 21.50 Śmiercionośny wirus (film USA) 23.25 Wiadomości 23.40 Misja specjalna 0.05 Non possumus - Kościół katolicki wobec władzy komunistycznej 1.00 Czecheńska kolysanka (pr. franc.) 1.55 Wiersze na dzień powszedni - Dzień trzynasty.

TVP 2

6.05 Złotopolscy (s.) 6.30 Felicity (s.) 7.15 Tajna misja - Skarb z Cala Figuera (s.) 7.45 Magiczny autobus (s.) 8.10 McGregorowie (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 10.25 Miss Polonia: sylwetki - Magdalena Grocholewska 10.30 M jak miłość (s.) 11.15 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza - Gorlicki smak 11.45 Podróż do ziemi obiecanej (s.) 12.30 Klinika pod kangurem (s.) 13.30 Spona (film pol.) 15.05 Felicity (s.) 15.55 Miss Polonia: sylwetki - Magdalena Grocholewska 16.15 Dzieciaki przed kamerą (s.) 16.35 Szanse finansu Targi 17.05 Doktor z alpejskiej wioski (s.) 19.00 Wakacyjny konkurs Dwójki 19.05 M jak miłość (s.) 19.55 Panorama flesz 20.00 Mój pierwszy raz (talk-show) 20.55 Pogoda na wakacje 21.00 Kryminalne zagadki Las Vegas (film USA) 21.45 Z Dwójką bezpiecznie 21.55 Miss Polonia: sylwetki - Magdalena Grocholewska 22.20 Biznes 22.25 Sport-telegram 22.45 Niewinny człowiek (film USA) 0.35 Konopielka (film pol.).

TV KATOWICE

7.00 Echa dnia 7.45 Aktualności 7.50 Gramy dla was 8.05 Blżej Europy 8.45 Gość dnia 9.00 Zagadkowe historie XX stulecia - Katastrofy samolotów Comet (pr. dok.) 9.45 Klan (s.) 10.45 Telekurier 11.15 Gość dnia 11.45 Łowcy.B w Oborze (kabaret) 12.10 Prosto z lasu (felieton) 12.35 Świat Pacyfiku - Kontynent wszelkich możliwości 13.50 Agrobiznes 14.00 Integracja - poradnik dla osób niepełnosprawnych 14.10 To jest temat 14.45 Dobre praktyki - O co w tej szkole biega 15.00 WOW Pechowy dzień (s.) 15.45 Teleplotki 16.10 Rozmowa dnia 16.45 Aktualności 16.47 Kartka z kalendarza 16.50 Zrobię to sam 17.05 Trójka tam była 17.50 Gramy dla was 18.00 Aktualności 18.27 Wiadomości sportowe TV Katowice 18.37 Reportaż z uśmiechem 19.00 Muzyka łączy pokolenia 19.40 Nawigator 19.50 Książki z górnej półki (mag.) 20.00 Telekurier 20.50 Studio pogoda 21.00 Echa dnia 21.45 Aktualności 21.50 Wiadomości sportowe TV Katowice 21.55 Made in Silesia 22.15 To jest temat 23.10 Muzyka miłości Chouchou (film franc.).

POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie 6.45 TV market 7.00 Bravo 7.25 Transformery (s.) 7.50 Zbuntowany anioł (s.) 8.45 Na wariackich papierach (s.) 9.40 Idol (pr. rozryw.) 10.40 Świat według Bunchy (s.) 11.10 Samo życie (s.) 11.55 Zbuntowany anioł (s.) 12.45 TV market 13.00 Rocket Power (s.) 13.25 Szafa gra (pr. muz.) 13.55 Pierwsza miłość (s.) 14.40 MacGyver (s.) 15.45 Wydarzenia 16.15 Świat według Bunchy (s.) 16.45 Na wariackich papierach (s.) 17.45 Pensjonat Pod Różą (s.) 18.45 Wydarzenia 19.25 Calkiem nowe lata miodowe (s.) 20.00 Pierwsza miłość (s.) 20.40 Weekend Ostermana (film USA) 23.00 Łowcy koszarów (film USA) 0.00 Biznes Wydarzenia 0.25 Pierwsza fala (film USA) 1.20 Kuba Wojewódzki 2.15 Aquaz Music Zone.

TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Bajkowe wakacje 9.00 Oliver Beene (s.) 9.25 Śladami czeskich diabłów (s. dok.)

9.45 ABCD ekologii 10.00 Wiadomości 10.05 Ogniste kobiety wśród nas (film czes.) 11.10 Praga mizerna 11.40 Nasze zamki (s. dok.) 12.00 Wiadomości 12.30 Z Divadélka pod veží (pr. roz.) 13.40 Muzyka, graj (pr. muz.) 14.00 Wiadomości 14.05 Obiekty (mag.) 14.35 Wędrująca kamera (s. dok.) 15.00 Nieznany znany (s. dok.) 16.00 Wiadomości 16.05 Bajkowe wakacje 17.00 Zwykła końska historia (s.) 17.30 AZ-kwiz (teleturniej) 17.35 Prognoza pogody 18.00 Raport (aktualności reg.) 18.30 Pod pokrywką (mag.) 18.57 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wieczorynka 19.15 Wiadomości 19.35 Wydarzenia kulturalne 19.40 Prognoza pogody 19.45 Bramki, punkty, sekundy 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Bananowe rybki (talk show) 20.35 Nędzary 3/4 (film fr.) 22.20 Spozostżenia z zagranicy 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.00 Prognoza pogody 23.05 Bramki, punkty, sekundy 23.15 Losowanie Sportki i Szansy 23.20 Tworzenie państwa (pr. sat.) 23.30 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki, Szansy 23.35 Wojna w Johnsonson County 2/2 (film USA) 1.00 Tak, panie ministrze (s.) 1.30 Pod pokrywką 1.55 Grotkeski Ch. Chaplina 2.25 EXPOczłtówka 2.30 AZ-kwiz 2.55 Ten nasz czeski charakter.

TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Na pływalni z V. Pačesem (talkshow) 8.40 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.10 AZ-kwiz (teleturniej) 11.50 W labiryncie historii 12.00 Euronews 13.00 Wspomnienia przeszłości. Wędrowni z prehistorycznymi ludźmi (s. dok.) 13.30 Na tropie 13.55 Życie głębiej (dok.) 14.15 Gra o zielone (dla dzieci) 14.40 Wyzytówka (s. dok.) 15.00 Skarby świata (s. dok.) 15.20 Poprask (mag. muz.) 15.50 Spozostżenia z zagranicy 16.00 Cudowny świat (s. dok.) 16.20 Drogi nauki i techniki (s. dok.) 17.20 Wielki wóz (mag.) 17.50 Tak, panie ministrze (s.) 18.20 Jak się zmienia świat dzieci (dok.) 18.55 Wiadomości w języku migowym 19.00 Sportowy minuty 19.45 Lapidarium 20.00 Film europejski: Każdy kocha Alicję (film szw.) 21.55 Diagnoza (mag.) 22.15 ur de France 22.40 Filmoplasty (s. dok.) 23.40 Z bliska (s. dok.) 0.40 Polska 1.20 Siedem cudów technicznej cywilizacji (s. dok.) 2.10 Skarby świata 2.25 Babilon 2.45 Śladami czeskich diabłów 3.05 Na tropie.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Stefanie (s.) 9.20 Sherlock Holmes: Płaski Baskerville'ów (film br.) 11.10 Dwie puszyste damy (s.) 11.45 Strażnik Texasu (s.) 12.35 Dziewczyny Gilmora (s.) 13.25 Anastazja (s.) 14.15 Zawsze będę cię kochać (s.) 14.55 Gwiazdne wrota (s.) 15.55 Żądła (s.) 16.45 Zaryzykuj! (teleturniej) 17.15 Właśnie teraz 17.25 Straż przybrzeżna (s.) 18.15 Prognoza pogody 18.20 M.A.S.H. (s.) 18.50 Pálí vám to? (teleturniej) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Gospoda (s.) 20.35 1 przeciw 100 (s.) 21.35 Na własne oczy (pr. publ.) 22.35 Chirurgia plastyczna (s.) 23.30 Złoto pustyni (film USA) 1.30 Cienie Toronto (s.) 2.20 Wielkie szaleństwo w małym hotelu (film br.) 3.45 Łowcy koszarów (s.) 4.35 Ojciec Schwarzwkracza do akcji (s.).

PRIMA

8.00 St. Tropez (s.) 9.00 Płomień wąpłowości (s.) 9.55 Wspaniali i bogaci (s.) 10.25 Prima jazda (mag.) 11.05 Lekarz ze wsi (s.) 12.05 Szansa bez granic (pr. roz.) 13.05 W lot po świecie (mag.) 14.05 Pomoc domowa (s.) 14.35 Wydarzenia 16.15 Świat według Bunchy (s.) 16.45 Na wariackich papierach (s.) 17.45 Pensjonat Pod Różą (s.) 18.45 Wydarzenia 19.25 Calkiem nowe lata miodowe (s.) 20.00 Pierwsza miłość (s.) 20.40 Weekend Ostermana (film USA) 23.00 Łowcy koszarów (film USA) 0.00 Biznes Wydarzenia 0.25 Pierwsza fala (film USA) 1.20 Kuba Wojewódzki 2.15 Aquaz Music Zone.

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Bajkowe wakacje 9.00 Oliver Beene (s.) 9.25 Śladami czeskich diabłów (s. dok.)

Televizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

Kronika Rodzinna

Dzisiaj obchodzi Jubileusz życiowy 80 lat pani ANNA FIERLOWA z Orłowej Zimnego Dołu. Z tej okazji serdeczne życzenia dobrego zdrowia i szczęścia życzy za całą rodzinę syn Roman. RK-128

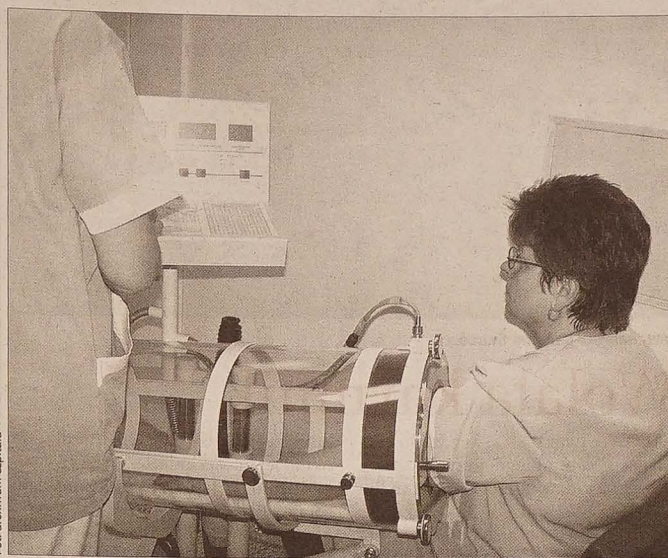
Ułtywa szybko życie...
Dnia 19. 7. 2005 obchodziliby 80 lat nasz Drogiej Ojciec WILHELM SZOTEK pochodzący z Łąk. O chwilę wspomnień i krótką kulię proszą najbliżsi. GL-395

Do Ciebie, Panie, duszę mą podnoszę...
Dnia 18 lipca minęła 6. rocznica nieodżałowanej śmierci naszej Drogiej śp. MARIJ SŁADCEZKOWEJ Z Zawady, później Karwiny. Z zalem w sercu, miłością i wdzięcznością wspominają najbliżsi. GL-388

Mijają lata, nikną marzenia, a pozostają tylko wspomnienia.
Dnia 20. 7. 2005 mija 5. rocznica, kiedy opuściła nas na zawsze śp. ANIELA ZAWADOWA z Gródka. Z miłością i szacunkiem wspomina Najbliższa Rodzina. AD-102

W głębokim smutku pogrążeni wiadomiamy krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 15. 7. 2005 zmarł w wieku niespełna 71 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść, Brat, Dziadek, Pradziadek, Szwagier i Wujek śp. LUDWIK SZEBESTA zamieszkały w Jabłonkowie. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę 20 lipca 2005 o godz. 15.00 z kościoła parafialnego w Jabłonkowie. Zasmucona rodzina. AD-106

Największa miłość na świecie gaśnie gdy serce matki na wieki zaśnie.
W głębokim żalu pogrążeni wiadomiamy wszystkim krewnych, przyjaciół i znajomych, iż w piątek 15. 7. 2005 zmarła w wieku 86 lat nasza Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia, Ciocia, Kuzynka i Przyjaciółka śp. ANNA CHWISTEK z domu Śniegoń z Cz. Cieszyna, ul. Gimnazjalna 7. Pogrzeb naszej Drogiej Zgasłej odbędzie się w środę 20. 7. 2005 o godz. 15.00 z kościoła ewangelickiego Na Niwach w Cz. Cieszynie. W smutku pogrążona najbliższa rodzina. GL-396

Oddział rehabilitacyjny szpitala w Orłowej, który jest filią placówki szpitalnej w Karwinie Raju, otrzymał ekstremiter – nowoczesne urządzenie do leczenia zaburzeń ukrwienia i stanów chorobowych unerwienia kończyn górnych i dolnych. Z zabiegów z zastosowaniem ekstremitera korzystają głównie osoby chore na cukrzycę i po urazach kończyn. Terapia ta nie wywołuje skutków ubocznych i jest bardzo efektywna. Wykorzystuje ona podciśnienie i nadciśnienie generowane przez ekstremiter, którym oddziałuje się na chorą kończynę. Ordynator oddziału, Milena Kašpárková, powiedziała nam, że koszty zabiegów pokrywają w całości osoby chore na cukrzycę i po urazach kończyn. W granicach od 10 do 20. Aplikuje się je zarówno pacjentom hospitalizowanym (niekoniecznie na oddziale rehabilitacyjnym), jak i dochodzącym. Orłowska rehabilitacja w ub. roku przyjęła ponad 5,5 tys. pacjentów z szerokiej okolicy, w tym również dzieci wymagające leczenia tzw. metodą refleksyjną według Vojty. Na zdjęciu: ręka pacjentki we wnętrzu ekstremitera. (S)

W kinach
KARWINA - Centrum: Tłumaczka (19, 20, godz. 17.45); Przeklęta (19, 20, godz. 20.00); Reflex: Podwodne życie (19, 20, godz. 17.00); TRZYNIEC - Kosmos: Duma i honor (19, 20, godz. 17.30); Pożegnanie (19, 20, godz. 20.00); CZ. CIESZYN - Central: xXx następny poziom (20, godz. 19.30); HAWIERZÓW - Centrum: Roboty (19, 20, godz. 19.30); CIESZYN - Piast: Magik (19, 20, godz. 16.30, 18.15, 20.00).

na antenie
POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1 (19, 20, godz. 18.00), TVC 2 (pt, godz. 19.00).
POLSKIE AUDYJCJE: UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m, po-pt: 19-19.15, nie: 18.30-19.00.

Yerty
WYKONANIE MAŁOWANIE DACHÓW - minimum, blachy pocynkowanej i gipsu, dają gwarancję za wykonaną pracę. Informacje tel. 604 831 751. GL-373

PRZEDAM 3 OWCE do chowu + jajka. Telefon: 608 740 997. GL-385

za Olzą
ŚLĄSKI ZAMEK SZTUKI I PRZEDSIĘWZIĘCIE, Cieszyn: 21. 7. o godz. 12.00 wernisaz wystawy „Wobec konsumpcji”. Otwarte do 28. 8. GL-373

WYSTAWA CIESZYŃSKA, Mennicza 46, Cieszyn: od 21. 7. wystawa fotograficzna „Bamako”. Otwarte do 15. 8. GL-373

27. 10. wystawa pt. „Granice wyznaczone słowami”, konflikt na Śląsku Cieszyńskim w świetle literatury politycznej (1848-1947). Otwarte po-śr

ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie:
w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn;
w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelnic 18, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w Odd. Literat. Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztaście (przy rynku);
e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

ip: 8-18, so: 9-15.
GALERIA BIELSKA BWA, ul. 3 Maja 11, Bielsko-Biała: do 7. 8. Festiwal Srebra, wystawa „Rekonstrukcja - Rekonstrukcja”. Otwarte wt-nie: 10-18.

Wystawy
DK „POKLAD”, Ostrava Poruba, M. Kopeckého 675: do 15. 9. wystawa obrazów artystów – plastyków, Polaków tworzących w krajach Czwórki Wyszehradzkiej „Cztery nieba”. Otwarta po-pt: 8-18.

KONGRES POLAKÓW, Cz. Cieszyn, Komenského 4: do 16. 9. wystawa z okazji 70. rocznicy udziału harcerzy z Zaolzia w Zlocie ZHP w Spale „Śladami złotych harcerskich”. Otwarte w po-pt: 9-15.

MUZEUUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ - sala wystaw Muzeum w Cz. Cieszynie, Hlavní tř. 3: ekspozycja stała „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Do 11. 9. wystawa historyczna Zdeňka Hapala – lalkarza, artysty i reżysera. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

KOTULOWA DRZEWIONKA, Hawierzów Będowice: wystawa „Mieszkanie ludowe i tradycje rolnictwa w Cieszyńskim”. Otwarte wt-pt: 9-17, so-nie: 13-17.

MUZEUUM TRAGEDII ŻYWOCIKIEJ, Hawierzów Żywocice: do 31. 12. wystawa „Od ognika do żarówki”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

INTERKLUB KARWINA, rynek Masaryka 10: do 31. 7. wystawa „Świat według Orteliusa” – historyczna wystawa map. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

MUZEUUM TECHNIKI w Pietwałdzie: stała ekspozycja „Czarodziejski świat tramwajów”. Do 31. 12. wystawa „Pietwałd w zmianach stuleci”. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

SALA WYSTAW W JABŁONKOWIE, rynek Mariański 14: do 2. 10. wystawa „Jabłonkowskie szańce”, wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Otwarte: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

»MUSIMY ZACHOWAĆ PAMIĘĆ O TYCH TRAGICZNYCH LATACH« – MÓWI ALOJZY KALETA

Na początku był Klub Gusenowców

Jedną z najmłodszych (założoną dopiero w 1998 r.) organizacji polskich w RC, które złożyły akces do Kongresu Polaków, jest Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych. Jakże były powody powstania Związku i jakie są główne jego cele, o tym rozmawiamy z sekretarzem zarządu PZBWP, Alojzym Kaletą.

– Wszystko zaczęło się od Klubu Gusenowców, działającego od 1947 roku – wyjaśnia A. Kaleta. – Powstał on tuż po II wojnie światowej z inicjatywy więźniów obozów koncentracyjnych, którym udało się przeżyć noc okupacyjną i powrócić w rodzinne strony. Nazwa tej organizacji wzięła się stąd, że większość aresztowanych ze Śląska Cieszyńskiego znalazła się właśnie w tym obozie zagłady. To nie znaczyło jednak, żeby członkami Klubu nie mogli zostać więźniowie innych obozów. Toteż Klub Gusenowców tworzył wielką rodzinę tych, którzy przeżyli wojenną gehennę praktycznie we wszystkich hitlerowskich obozach.

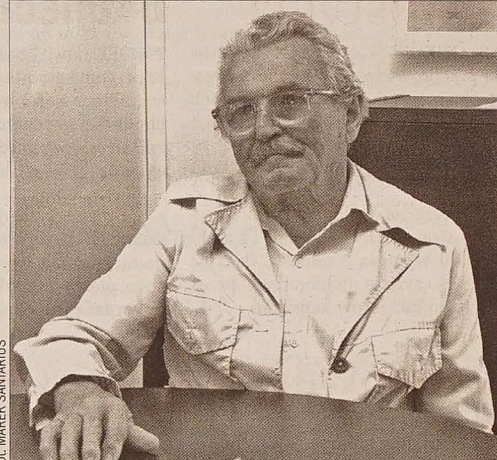
Z upływem lat naturalną koleją rzeczy w istotny sposób zmalała liczba członków Klubu. Toteż jego członkowie zaczęli w latach 90. ub. wieku dyskutować o przewartościowaniu dotychczasowej działalności i powołaniu w ramach Czeskiego Związku Bojowników o Wolność polskiej, samodzielnej organizacji, która oficjalnie zrzeszałaby polskich więźniów wszystkich obozów koncentracyjnych. Jej celem zaś miała być ich aktywizacja w celu zachowania pamięci o tragicznych latach okupacji hitlerowskiej, a także wciągnięcie do działalności nowych członków.

Proces tworzenia się nowej organizacji przyspieszyła w 1997 r. śmierć długoletniego prezesa klubu Gusenowców, Józefa Kazika. W 1998 r. na walnym zebraniu powołano do życia nową organizację – Polski Związek Byłych Więźniów Politycznych, który miał być spadkobiercą i kontynuatorem działalności klubu Gusenowców. Jego prezesem został Jan Rucki, reprezentujący już nowe pokolenie – dzieci więźniów obozów zagłady. Udało się też opracować ostateczną wersję statutu, zarejestrować Związek w czeskim MSW, wreszcie złożyć akces do Kongresu Polaków.

– W tym trudnym początkowym okresie pogębiające się kłopoty zdrowotne wyeliminowały wielu członków Związku z jakiegokolwiek aktywnej działalności – wspomina A. Kaleta. – Niedługo potem zmarli dwaj członkowie zarządu, Jan Pytlík oraz jeden z inicjatorów utworzenia nowej organizacji i jej długoletni sekretarz, Karol Polak. Wydawało się, że ledwo co założony Związek z powodu braku członków po prostu zaniknie...

W 2001 r. przed uszczuplonym zarządem stają zatem nowe wyzwania. Należało bowiem odpowiedzieć na szereg pytań związanych z dalszymi losami PZBWP. Dyskusja o kontynuowaniu działalności Związku przebiegła na zebraniu, które zwołano na 10 maja 2001 r. i na którym opracowano nowy program działalności. W zebraniu wziął też udział Alojzy Kaleta, którego wybrano na nowego sekretarza zarządu.

– Wspólnie z prezesem Janem Ruckim postanowiliśmy zaktywizować pracę Związku – mówi A. Kaleta. – Podję-

Sekretarz zarządu Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych, Alojzy Kaleta.

liśmy zatem rozmowy z wieli członkami Klubu Gusenowców i innymi byłymi więźniami, którzy nie włączyli się w działalność PZBWP, z przedstawicielami innych polskich organizacji członkowskich Kongresu Polaków, jak również z przedstawicielami powiatowych zarządów Czeskiego Związku Bojowników o Wolność we Frydku-Mistku i Karwinie. Wówczas też po raz pierwszy otrzymaliśmy skromną dotację ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Środki te postanowiliśmy przeznaczyć na działalność związaną ze zbieraniem i opracowywaniem wspomnień byłych więźniów lub członków ich rodzin. Podjęliśmy się tego zadania, gdyż zdawaliśmy sobie sprawę z tego, że jest to szeroki obowiązek dla członków PZBWP – przekazać szerokiej rzeszy społeczeństwa to, co pamiętają jeszcze bezpośredni uczestnicy tamtych wydarzeń: więźniowie, członkowie ruchu oporu... Zgromadziliśmy z Janem Ruckim sporo materiału i zamierzaliśmy go wydać w formie książki.

Pracę nad książką przerwała na początku tego roku śmierć prezesa Jana Ruckiego. Alojzy Kaleta zapewnia jednak, że książka się ukaże. – Musimy przecież zachować pamięć o tamtych tragicznych latach. W tym roku chciałbym materiały jeszcze uzupełnić, a jeśli znajdą się potrzebne środki, książka powinna opuścić drukarnię w roku 2006.

Wcześniej jednak – najprawdopodobniej pod koniec sierpnia br. – członkowie PZBWP spotkają się na walnym zebraniu, by wybrać nowy zarząd i prezesa oraz opracować plan i program działania w najbliższych latach. – Zapraszamy na zebranie wszystkich byłych więźniów lub członków ich rodzin, którzy jeszcze nie zdecydowali się na wstąpienie do naszego Związku. Prosimy zatem zawiadomienie o terminie zebrania, które na pewno pojawi się w „Głosie Ludu”, potraktować jako zaproszenie – dodał A. Kaleta.

JACEK SIKORA

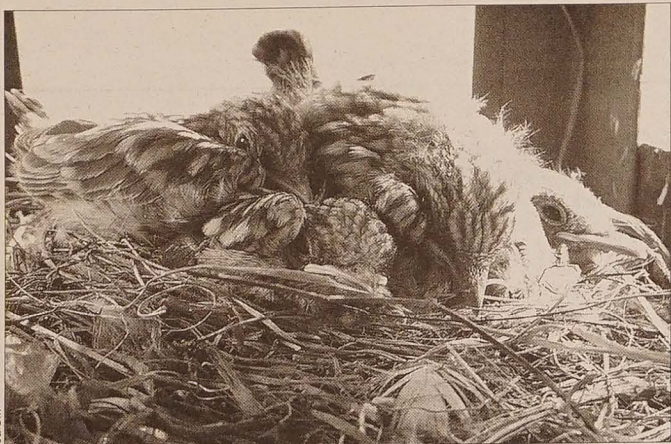

Co nowego pod Jaworowym?

Pomimo upałów, jakie panują za oknem, do nowego sezonu pilnie przygotowują się hokeiści Stalowników Trzyniec. Rozgrywki sezonu 2005/2006 ruszają 9 września, hokeiści jednak nie próżnują od końca maja. W przyszłym tygodniu trzyżanie rozpoczyna drugą, najważniejszą fazę przygotowań. Do głosu dojdą już kije hokejowe i łyżwy. W planach na dzień dzisiejszy mają trzyżanie dziewięć spotkań towarzyskich, Stalowników nie zabraknie również na prestiżowych turniejach w Tenczyńcu i Liptowskim Mikulášu.

Trener Neliba zrezygnował też z usług innego doświadczonego napastnika, Pavla Jankú, walizki spakował rów-

Magnitogorska. Trzyżanie pragną utrzymać w zespole również utalentowanego juniora Pospíšila, który uważa jednak ofertę ze strony klubów z Oceanu. Do drużyny seniorów wrócił z drugoligowej Orłowej młody bramkarz Holeš i niewykluczone, że zmieści się w kadrze 24 zawodników, którzy 9 września w inauguracyjnym meczu sezonu 2005/2006 zmierzą się z Libercem. Trener Jan Neliba uważa obecnie do dyspozycji tych oto zawodników: **bramkarze** – Biegl, Vojtek, Holeš, **obrońcy** – Tesařík, Výtisk, Frol-

Fot. UM
Nowy nabytek państwa Švarcovej.

Wolała karmnik

ORŁOWA (wak) – Do wydziału srodowiska naturalnego przy Urzędzie Miejskim zadzwoniła na początku lipca **Maria Švarcova**, mieszkanka Orłowej Lutyni, prosząc o pomoc ornitologa w określeniu gatunku ptaszki,

które zagnieździły się w karmniku na oknie jej mieszkania.

Ornitolog **Jan Ortl**, który pisklęta zaobrączkował, stwierdził, że chodzi o muchołówkę szarą (*Muscicapa striata*), którą można rozpoznać po ciemno kreskowanym czole i spodzie. Ptaszka tego można zauważyć, jak przyczajony w widocznym miejscu czatuje na owady, które chwytą w locie. Występuje w pobliżu lasów, zasiedla parki i ogrody, często w sąsiedztwie człowieka. Gniazda buduje głównie w szczelinach drzew lub bardzo gęstych zaroślach. Zdarza się, czego dowodem jest orłowski przykład, że jaja, pokryte ciemnymi plamkami, składa w karmnikach.

Jak dowiedzieliśmy się od J. Ortla, muchołówka szara kładzie jaja w maju, czasem wyprowadza dwa lęgi w roku. Jest ptakiem chronionym.

Numery dla dróg

MOSTY k. JABLONKOWA (kor) – Na przełomie czerwca i lipca władze wsi wprowadziły oznakowanie wszystkich gminnych dróg. Każda z nich otrzymała numer, który został wniesiony do map. To ma ułatwić orientację zarówno mieszkańcom Mostów, jak i przyjeźdźcom. W ramach akcji na skrzyżowaniach dróg podporządkowanych z głównymi ciągami komunikacyjnymi ustawiono znaki „ustęp pierwszeństwa przejazdu”.

Osiedlowa inwestycja

JABLONKÓW (kor) – Wczesną jesienią przeprowadzona zostanie wymiana okien w miejskich mieszkaniach na osiedlu przy ul. Młyńskiej. Chodzi o liczące ponad 20 lat trzy bloki. Przy okazji wyremontowane zostaną klatki schodowe.

Przetarg na realizatora robót wygrała ostrawska firma „Unips”. Koszty remontu wyniosą 8 mln Kč. Pokryje się je z czynszu pobieranego przez miasto od lokatorów mieszkań.

W centrum bezpieczniej

PIOSEK (kor) – Samorząd wojewódzki przyznał gminie dotację w wysokości miliona koron na budowę nowego chodnika w centrum wsi. Kolejny milion wyłoży na to przedsięwzięcie gmina.

600-metrowy chodnik wzdłuż głównej drogi, prowadzący od czeskiej szkoły zbiorczej po posterunek policji granicznej, ma zwiększyć bezpieczeństwo pieszych, zwłaszcza dzieci. Roboty ruszą we wrześniu.

Zachowaj zdrowy rozsądek!

Dokończenie ze str. 1
Od karania mandatami takich bezwzględnych sportowców jest policja. Nie mają też prawa sprawdzania czy turysta posiada koncesję uprawniającą do łatania na lotni.

– W góry nie należy wybierać się w pojedynkę. Jeśli już zdecydowaliśmy się na samotną wyprawę, powinniśmy

poinformować naszych bliskich o trasie, którą zamierzamy przebyć, oraz o przybliżonym czasie powrotu. Ułatwi to ewentualne poszukiwania osoby zaginionej – mówi ratownik. Apel ten aktualny jest zwłaszcza teraz, kiedy w głąb lasów, w których nie trudno zabłądzić, wybierają się zbieracze grzybów i borówek. **(wak)**

ale heca!

Karel ma dwacet років i od jakigosi czasu się zabawio z Ludmiłkóm. Rozsie pyto brata dzioluchy:
– Przycznej sie, Karetku, nie zagładosz aby przez dziurke od klucza do izby, jak zech tam je sóm z twojóm siostróm?
– Nigdy sie mi to nie udalo, bo dycki was mama podgłado.

– Czy stosuje pani ścisłóm diete, kieróm zech pani zalecił? – pyto dochtór pacjyntki.
– Ni.
– Tóz czymu?
– Bo sie nie dóm zagłodzić na śmierć po to, zebý pożyć rok, abo dwa dłużej!

– Kierego dzisio mómy?
– Nie wiem.
– Jak to, przeca pan czyta gazete?
– Ja, ale óna je wczorajszo...
Przyszła baba do dochtora, mówi:
– Panie dochtorze, sóm my już pięć róków po ślubie, a wciaż ni mómy dziecka.
Dochtór sie ji kozoł sebylc.
– Nó dobrze, choć zech sie myślala, że piyrwsze dziecko by lepszy bylo mieć ze swoim chłopym.

Idzie Czerwóny Kapturek, idzie, a wilka nigdzi ni ma. W końcu przyszedł do starki, ale tam wilka nie bylo. Babcia sie zdenerwowała, bo przecież wilk downo już jóm miot zjęść. Zwónióm po leśniczego, przyjechoł w ty pedy. Radzóm, co robić, przeca jak wilka ni ma, bajka je nieważno. Umyślili poszukać go w lesie. Chodzóm, wołajóm, w końcu uwidzieli zwyrzoka rozwałónego na polance.
Calo trójka skoczyła do niego, zdalo sie, że go rozszarpioł.
– Te, wilk, bojka zawalóno. Kapturek w wsi przegapileś, babci zes nie zeżrół, co je?!
– Co je, co je! – wilk na to. – Pomyliły mi sie bojki i tela. Znalozlech chatke z piernika i tak mi zaszmarkowało, zech jóm calóm zeżrół. Żodyn Kapturek sie mi już w brzuchu nie zmieści!

Co slychać?

■ **MEMORIAL BRACI HAASÓW W PIOTROWICACH.** W sobotę odbył się na boisku Lokomotywy Piotrowice tradycyjny turniej piłkarski – „Memorial Braci Petra i Jana Haasów”. W imprezie uczestniczyły drużyny FC Witkovic (2. liga), Futbolu Trzyniec, FC Banika Ostrawa B (3. liga) i gospodarzy – Lokomotywy Piotrowice (5. liga). W turnieju triumfował trzecioligowy Banik Ostrawa B. Najlepszym strzelcem został Szmek (4 gole, F. Trzyniec), bramkarzem Radek (FCB), graczem w polu Třasák (Witkovic). **Oto wyniki:** Lokomotywa Piotrowice – Ostrawa B 0:2 (Pettley, Prokš), Futbol Trzyniec – FC Witkovic 0:1 (Derych). **O 3. miejsce:** L. Piotrowice – F. Trzyniec 0:7 (Szmek 4, Maceček 2, Kofínek). **Final:** Ostrawa B – FC Witkovic 1:0 (Kučerňák).

■ **PIŁKARSKIE SPARINGI:** Slavia Orłowa – MKF Karwina 1:4 (Jurkovský samob. – Lukan 2, Šuster, Sourada), IRP Czeski Cieszyn – Nydek 10:0 (Gancarczyk 3, Hrazdík 3, Zima 2, Myšínský, Škarka), Banik Olbrachcice – Sucha Górna 2:1 (dla gospodarzy – Hanzel, Szmek).
■ **ZGRUPOWANIE BANIKI OSTRAWA W SEEFELD.** Piłkarze Banika Ostrawa biorą udział w zgrupowaniu w austriackiej miejscowości Seefeld. W sobotę podopieczni trenera Jozefa Jarabinskiego zmierzili się w towarzyskim spotkaniu z tureckim Besiktasem Istanbul, remisując 2:2. W meczu, który odbył się w niemieckim Augsburgu bramki dla Banika zdobyli Magera (29.) i Tomašák (31.), dla Turków – Pancu (27.) i Soleiman (41.). **(jb)**

ROZKŁAD LETNIEJ JAZDY STALOWNIKÓW TRZYNIEC

- 26. 7. Hawierzów – Trzyniec, 28. 7. Trzyniec – Hawierzów, 2. - 5. 8. turniej w Liptowskim Mikulášu, 11. - 13. 8. turniej w Tenczyńcu, 16. 8. Olomuniec – Trzyniec, 19. 8. Trzyniec – Martin, 22. 8. Prošicewo – Trzyniec, 23. 8. Trzyniec – Nitra, 26. 8. Sareza Ostrawa – Trzyniec, 30. 8. Trzyniec – Sareza Ostrawa, 2. 9. Trzyniec – Dukla Tenczyń.

Nasza oferta

● **PIŁKARSKIE SPARINGI:** MKF Karwina – Futbol Trzyniec (dzis), 17.00 na boisku w Wierzniowicach, Lokomotywa Piotrowice – Slavia Orłowa (dzis, 17.00), IRP Czeski Cieszyn – Wracimów (jutro, 17.00), MKF Karwina – GKS Katowice (jutro, 12.00 na boisku w Jäklu), FC Banik Ostrawa B – Banik Olbrachcice (jutro, 17.30 na boisku w remenko).

Sport Polski

● **POLSCY SIATKARZE ZAGRAJĄ W MISTRZOSTWACH ŚWIATA.** Reprezentacja Polski siatkarszy wywalczyła w Rzeszowie awans do przyszłorocznych finałów mistrzostw świata w Japonii. Polacy o awansie przesadzili w sobotę, pokonując 3:1 Bułgarię. W niedzielę biało-czerwoni ulegli 2:3 Rosji. – Najważniejsze, że po trudnych chwilach w finałowym turnieju w Lidze Światowej w Belgradzie odrodziliśmy się i w Rzeszowie pokazaliśmy dobrą grę – skomentował występ polskich siatkarzy w eliminacjach mistrzostw świata trener **Raul Lozano**. Polska i Rosja uzyskały awans do przyszłorocznych finałów w Japonii. – Zapomnieliśmy o przykrej wpadce w półfinale z Serbią i Czarnogórą – powiedział Raul Lozano. – Rosja w niedzielę postawiła twarde warunki, ale my podjęliśmy walkę. Ważne jest również to, że przegrywając 0:2 odwróciliśmy losy rywalizacji. Polscy siatkarze

otrzymają siedem dni wolnego, ale jak podkreślił trener Lozano, każdy z nich otrzyma zadanie do wykonania. On sam z rodziną spędzi krótki urlop w Polsce. Wybiera się m.in. do Krakowa i Oświęcimia. Po krótkiej przerwie drużyna spotka się na zgrupowaniu w Spale. W połowie sierpnia zagra w Olsztynie, w Memoriale Huberta Wagnera, m.in. z Holandią oraz Chinami.
● **REKORD POLSKI KAMILI SKOLIMOWSKIEJ.** Kamila Skolimowska jest zaskoczona, że podczas sobotniego mitingu w Madrycie aż o 1 m i 67 cm poprawiła należący do niej od trzech lat rekord Polski w rzucie młotem. Uważa, że taki wynik – 74,27 może dać w Helsinkach medal mistrzostw świata, ale niekoniecznie. W poniedziałek rano mistrzyni olimpijska z Sydney trenowała już w Spale, gdzie pozostanie do dnia wylotu do Finlandii (3 sierpnia). Przed startem w

Helsinkach (10 sierpnia – eliminacje) zamierza wziąć udział jeszcze tylko w jednym z zawodów – 31 lipca w Przewodnie albo Niemczech. W tym roku udziału od Skolimowskiej rzuciły: 15 lipca w Moskwie Rosjanka Tatiana Lisowskaja – 77,06 i 11 lipca w Zagrzebiu Francuzka Manuela Montebrun – 74,68.
● **ŻURAWSKI NIE STRZELIŁ KAMERUNO.** – Już się tym nie przejmuję. Kiedys z zespołu pocieszał mnie, że nie pali po plecach. Mówili, że nie tak się nie stało. To był w końcu tylko pierwszy ring – powiedział polskim działaczem rzem Paweł Żurawski. Reprezentacja Polski w swoim piłkarskim debiucie w barwach Celtiku Glasgow nie strzeliła karnego w meczu sparingowym z Fulham (0:0). Żurawski pojawił się na boisku w 66. minucie. Drugi Polski mecz na lawce rezerwowych, Brazieli, Celtiku strzegł David Marshall. **(jb, 20)**